

บทที่ 2

วัฒนธรรมตะวันออกและวัฒนธรรมตะวันตก

2.1 วัฒนธรรมตะวันออกและวัฒนธรรมตะวันตก

2.1.1 วัฒนธรรมตะวันออก หมายถึง วัฒนธรรมของชนชาติที่มีประเพณื้ในทวีปเอเชีย และอาหริกา ได้แก่ วัฒนธรรมอินเดีย ไทย มอญ เขมร พม่า ลาว ญวน จีน เกาหลี อุรุ่ฟุน อียิปต์ อาหรัน เปอร์เซีย เป็นต้น ชนชาติเหล่านี้ล้วนมีอาณาจักร ของตัวเองที่มีความเจริญทางอารยธรรมและวัฒนธรรมอย่างสูงในอดีต โดยเฉพาะวัฒนธรรมที่มีการถ่ายเท เพย์แพร์ไบยังส่วนต่าง ๆ ของโลก ทั้งใกล้และไกล โดยการค้าหรือการเดินทาง เพราะเป็นอาณาจักรใหญ่และมีความเจริญมั่นคงอยู่นานหลายพันปี ได้แก่ วัฒนธรรมอินเดีย วัฒนธรรมจีน วัฒนธรรมอียิปต์โบราณ วัฒนธรรมอาหรัน เป็นต้น

วัฒนธรรมตะวันออก เป็นวัฒนธรรมที่แฝงไว้ด้วยความคิดปรัชญา และคติธรรมความเชื่อทางศาสนา และส่วนใหญ่ถูกสร้างขึ้นเพราศรีหรา และใจรักงานศิลปของผู้สร้าง ฉะนั้น จึงมีความงดงามปราณีต

วัฒนธรรมตะวันออก มีความเจริญมั่นคงตลอดมาหลายพันปี จะเปลี่ยนแปลงปรับปรุงไปบ้างตามสภาพแวดล้อมของลังค์และภาระเมือง แต่ก็ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของตนไว้ไม่เสื่อมคลาย

ในสมัยปัจจุบัน วัฒนธรรมตะวันออก ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมตะวันตก สเมษไหเมื่อย่างมาก จนทำให้คนรุ่นใหม่เริ่มจะละเลย ขาดความสนใจในวัฒนธรรมอันดีงามของตน

2.1.2 วัฒนธรรมตะวันตก

วัฒนธรรมตะวันตก หมายถึง วัฒนธรรมของชนชาติต่าง ๆ ในทวีปยุโรป และอเมริกา รวมทั้งชนชาติในกลุ่มสแกนดิเนเวีย ในปัจจุบัน

ในอ็อกซ์ ทวีปยุโรป อเมริกา และกลุ่มสแกนดิเนเวียทั้งกล่าว เป็นที่หั่งของอาณาจักรที่ยังไม่ถูกหลักอาณาจักร และเจริญก้าวหน้าทางการยุทธิ์ และวัฒนธรรมอย่างสูง เมื่อมีการทำสังคมแบบขยายอาณาเขต ก็เกิดการถ่ายเทวัฒนธรรม ผสมกลมกลืนกันขึ้น

วัฒนธรรมตะวันตกที่มีอิทธิพลแพร่หลายไปยังคืนแค่นั่น ๆ เพาะเป็นวัฒนธรรมของอาณาจักรใหญ่ ที่มีความเจริญมาหลายพันปี และเป็นมูลฐานของวัฒนธรรมอื่น ๆ ได้แก่ วัฒนธรรมกรีก วัฒนธรรมโรมัน

วัฒนธรรมตะวันตกในอ็อกซ์ เป็นวัฒนธรรมที่มีความเจริญทางวัฒนธรรม จิตใจอย่างสูง ทั้งเดิมกับวัฒนธรรมตะวันออก เช่น วัฒนธรรมทางวัฒนธรรม อันได้แก่ศิลปกรรม วรรณกรรมคั่น ๆ ล้วนมีความคงทนยาวนาน และแฝงไว้ด้วยอุดมคติ ความเชื่อทางปรัชญา และศาสนา โดยเฉพาะศิลป์ วัฒนธรรมของอาณาจักรกรีก เป็นที่ยอมรับโลก ศิลปวัฒนธรรม ตะวันตกของกรีก มีการทำแบบที่ เผยแพร่ ผสมกลมกลืนกับวัฒนธรรมอื่นในสมัยเดียวกัน เช่น วัฒนธรรม อินเดีย และอียิปต์โบราณ การรับเอาวัฒนธรรม และผสมผสานกันนี้เกิดจากการศึกษาด้วย และการทำสังคมขยายดินแดน *

ต่อมาเมื่ออาณาจักรกรีกเลื่อนอำนาจ อาณาจักรโรมันเรื่องอำนาจและรับ เอาวัฒนธรรมของกรีกไว้ ต่อมาอาณาจักรโรมันได้ยกกองทัพไปคืนแค่นของอียิปต์ ในทวีปอาฟริกา ให้อาณาจักรอียิปต์ไว้ในอำนาจ จึงเกิดการถ่ายเทวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมโรมัน และวัฒนธรรมอียิปต์

* จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์แสดงว่าพระเจ้าเล็กชานเคอร์มหาราชของกรีกได้ยกกองทัพไปตีประเทศคั่น ๆ จนมาถึงอินเดียและได้คืนแค่นอินเดียบางส่วน นำให้กรีกและอินเดียมีการทำแบบที่ทางวัฒนธรรมจะซึ่งกันได้รับยกย่องว่าเป็นผู้สร้างแกะสลักพระพุทธรูป ให้สวยงามที่สุดในโลก

วัฒนธรรมทางจิตใจของวัฒนธรรมตะวันตก เป็นวัฒนธรรมที่เต็มไปด้วยความเชื่อทางศาสนา มีชนบทรุ่มเนียมประเพณีพิธีกรรมที่คือ มีความเจริญทางเคมีธรรม และสหธรรมสูง เป็นวัฒนธรรมที่เจริญทางจิตใจ เช่นเดียวกับวัฒนธรรมตะวันออก วัฒนธรรมตะวันออก มีปรัชญา และศิลป์เป็นหลักและมีความเชื่อ ความศรัทธาของศาสนาคริสต์โบราณและคริสต์ศาสนาเป็นแรงบันดาลใจ

ค่อนมาเนื่องจาก罗马นีสืบทอดกันมา แลงประเทศต่าง ๆ ในยุโรปมีการปฏิวัติ อุตสาหกรรม สังคม ให้คุณค่าทางวัฒนธรรมกว่าจิตใจ ค่านิยมของสังคมมุ่งหารายได้ ผลิตภัณฑ์และมีความเจริญทางเทคโนโลยีสูงขึ้น อย่างรวดเร็ว จึงลงทะเบียนป้อนคิงามของบรรพบุรุษ

วัฒนธรรมตะวันตกในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเกือบล้วนเชิงกลยุทธ์ เป็นความเจริญทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ศิลปะมีใหม่ของตะวันตกที่มีความกว้างกว่าศิลป์ในอดีต ซึ่งคงความปราณีต

วัฒนธรรมตะวันตกสมัยใหม่นี้แพร่หลายไปทั่วโลกอย่างรวดเร็ว โดยการศึกษาติดต่อค้ายานพาณิชย์ การท่องเที่ยว การเผยแพร่ทางโทรคมนาคมต่าง ๆ และสื่อต่าง ๆ เช่น กារพัฒนา คณตรี และเทคโนโลยี

2.1.3 การเผยแพร่ถ่ายเทวัฒนธรรม

ในอดีต การเผยแพร่ถ่ายเทวัฒนธรรมของชาติต่าง ๆ นั้น เกิดจากเหตุปัจจัยต่าง ๆ พอกลุ่มได้ดังนี้

- (1) การมีสัมพันธ์ในคริสต์
- (2) การศึกษาค่ายระหว่างประเทศ ระหว่างหน้า ทั้งทางบกและทางน้ำ
- (3) การสำรวจเส้นทางเดินเรือ

(4) การทำสังคมขยายคินแคน

(5) การเผยแพร่ศาสนา

(1) การมีสัมพันธ์ไมตรี เช่น ประเทศไทยและปรังเคส ในสมัยพระนารายณ์มหาราช และพระเจ้าหอยส์ที่ 14 ทรงเจริญสัมพันธ์ไมตรีแลกเปลี่ยนชุมชน และมีการติดต่อสัมพันธ์กันฉันท์มิตรประเทศ

(2) การคิดค່ອງค້າຂາຍ มีเส้นทางการคิดค່ອງค້າຂາຍหັ້ງທານກະຫວາງທະເລນາກມາຍ ຈົນຄູຮາກນັ້ນວ່າໄລກແບນລົງມາກ ໃນສັນໂນຣາຍ ເຊິ່ງເລັ້ນຫາງຕ່າງໆ ເລັ້ນໜີ້ຄາມສິນຄ້າທີ່ສ່ວນໃປຂາຍ เช่น ເລັ້ນຫາງຄືບຸກ ຈາກອັງກຸມໃປຢັກກິຈ ຈາກເນື້ອງຄອນວາລໃປຢັງກິຈ (ໃນສົດວຽກທີ່ 6) ເລັ້ນຫາງຄ້າໄທນ ຈາກຈິນສູ່ໄລກຕະວັນອອກ ເລັ້ນຫາງອຳພັນ ເລັ້ນຫາງຄ້າເກົ່າງເຖິງເທິງ ເລັ້ນຫາງຄ້າຈາກອີຍິບຕີໃປສູ່ໄລກຕະວັນອອກ

ກາຮັກໃນສັນໂນຣາຍ ມີກາຮັກເຄີນຫາງໄກລ ເປັນເວລານານ ຈຶ່ງນີ້ກາຮັກເຮັດເວັ້ນອອຽນ ແລະດໍາໝ່າເຫັນອອຽນ

(3) การສໍາรวจເລັ້ນຫາງເຄີນເຮືອ ກັບຄວີ່ແໜ່ງສເປັນໃຫ້ກາຮັກສັນສົນນຸ່ງ ກວິສໂທເຫວົ່ວໂຄລັນນັ້ສເຄີນຫາງເຮືອສໍາรวจເລັ້ນຫາງຄົນພົນຄົນແນນໃໝ່ ວາສໂກດາ ການມາພົມເລັ້ນຫາງເຄີນເຮືອ ທາງຜ່ານອາພຣິການນັ້ນອື່ນເຕີຍ ລາຍ ເປັນກາຮັກໄປລົກຕະວັນທຸກສູ່ໄລກທຸກວັນອອກ

(4) การทำสังคมขยายคินแคน เช่น ກາຮັກທີ່ອານາຈັກໂຮມນັ້ນທຳສົງຄຣາມຍ່າຍຄົນແນນໄດ້ອານາຈັກອີຍິບຕີ ເປັນກາຮັກຍ່າຍຄົນແນນຂ້າມທົ່ວປະເທົ່າມອຽນຂ້າມທົ່ວປະເທົ່າມອຽນ

(5) การเผยแพร่ศาสนา เช่น ກາຮັກທີ່ພະເຈົ້າໂສກມຫາຣາຊ ເພີ່ພະເຈົ້າສາສນາພຸත ກໍ່ເທົ່າກັນເປັນກາຮັກພະເຈົ້າວັນອອຽນຂອງອື່ນເຕີຍ ນອກຈາກນີ້ໄດ້ແກ່ກາຮັກພະເຈົ້າສາສນາກຣິສຕີ

ในปัจจุบัน

การเผยแพร่ถ่าย เทวัณธรรมในปัจจุบัน เป็นไปโดยส怏าพและสถานการณ์ ของโลกที่กำลังเจริญทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีอย่างสูง สู่ไปได้ดังนี้

1. ความเจริญทางด้านการคุณภาพ ชนส่ง ทำให้โลกแคนเข้า ผู้คนสามารถไปมาหาสู่และติดต่อกันได้สะดวกขึ้น ทำให้การเผยแพร่วัฒธรรมเร็วเข้า
2. อิทธิพลของสื่อสารมวลชนต่าง ๆ เช่น ภารยนตร์ หนังสือพิมพ์ ควรเพิ่ม เป็นต้น
3. การเผยแพร่วัฒธรรมโดยตรง คือการที่ประเทศต่าง ๆ ส่งหน่วย วัฒนธรรมเข้ามาเผยแพร่ยังประเทศอื่นโดยตรง

2.1.4 วัฒนธรรมทางด้านศักยภาพที่เผยแพร่เข้ามาสู่ประเทศไทย และการที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของผู้คนในปัจจุบันที่สำคัญ คือ

1. วัฒนธรรมทางด้านประยุกต์การ (Technology) ได้แก่การ รู้จักใช้เครื่องจักรกลต่าง ๆ ตลอดจนสิ่งที่ช่วยให้ความเป็นอยู่สังคมสบายขึ้น เช่น เครื่องมือ เครื่องจักรในการเกษตร เครื่องมือเครื่องจักรกลในการคุณภาพชนส่ง เป็นต้น
2. วัฒนธรรมทางด้านการศึกษา ได้แก่ วิธีการศึกษา วิชาความรู้ ก้านต่าง ๆ วิธีด้วยหอดความรู้ ตลอดถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษา
3. วัฒนธรรมทางด้านปกครอง เช่น วิธีการปกครองระบอบประชา ศิริ夷 วิถีบัณฑิตภูมาย วิธีการบริหาร การพิจารณาคดี เป็นต้น
4. วัฒนธรรมทางด้านสันนนาการ ได้แก่ วิธีการพักผ่อนหย่อนใจ การเล่นดนตรี กีฬา ภารยนตร์ เป็นต้น
5. วัฒนธรรมทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ วิถีปฏิบัติเรื่องการผลิต การจัดตั้งธุรกิจแบบต่าง ๆ

6. วัฒนธรรมทางด้านการแต่งกาย

7. วัฒนธรรมอื่น ๆ เช่น ประเพณียมค่าง ๆ ได้แก่ เทศกาลคริสต์มาส ปีใหม่ การตัดเคิกวันเกิด เป็นต้น

2.1.5 การผสมผสานทางวัฒนธรรม (Acculturation)

ความหมาย "การผสมผสานทางวัฒนธรรม" เป็นวิธีการที่รับเอาวัฒนธรรมของสังคมอื่นมาปฏิบัติ ถ้าหากวัฒนธรรมที่เรารับมากลายเป็นส่วนหนึ่งที่เราปฏิบัติ" สืบต่อ กันมา การผสมผสานก็จะเกิดขึ้น เช่น คนไทยไปอยู่ต่างประเทศนาน ๆ ติดนิสัยคึ่มน้ำชาหรือกาแฟ เมื่อกลับมาอยู่ในประเทศไทยแล้ว ก็ยังคงปฏิบัติเช่นนั้น ก็เท่ากับบุคคลเหล่านั้นว่าเอาวัฒนธรรมตั้งกล่าวมาปฏิบัติจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่กระทำตามปกติ

กระบวนการผสมผสาน การผสมผสานทางวัฒนธรรมจะมีมาก เมื่อสังคมหนึ่งถูกกรุกราน ฝ่ายชนะจะพยายามบังคับให้พากแพ้ปฏิบัติตามแบบอย่างวัฒนธรรมของตน เช่น พระเจส บังคับให้ลาว ญวน เรียนภาษาพระเจส แต่ไม่จำเป็นเสมอไปที่ผู้แพ้จะต้องรับเอาวัฒนธรรมของผู้ชนะมาใช้ ถ้าหากวัฒนธรรมของผู้ชนะด้อยกว่า แต่อาจกลับเป็นผู้รับวัฒนธรรมของผู้แพ้ซึ่งสูงกว่าตนมาใช้ เช่น พากมองโกล เมื่อตีจันได้แล้ว ปกครองไปนาน ๆ กลับถูกใจกลืนวัฒนธรรมไปจนเกือบทมคลืน

การมืออาชีพลดักกันมักเกิดขึ้นในคนหมู่มากที่อยู่ร่วมกัน เพราะมีการคิดต่อสัมพันธ์กัน อย่างไรก็ตามสังคมค่าง ๆ ย่อมห่วงเห็น และรักษาวัฒนธรรมเดิมของตนไว้ และพยายามป้องกันการผสมผสาน หรือกักกันหรือสร้างกฎหมายเพื่อไม่ให้คิดต่อสัมพันธ์กัน นอกจากนี้ลักษณะของวัฒนธรรมหนึ่ง บางครั้งก็ไม่กลมกลืนกับอีกวัฒนธรรมหนึ่ง จึงมักมีการขัดแย้ง ต่อต้านการดำเนินทดสอบ เช่น เรายอมรับการใช้เสื้อผ้าแบบตะวันตก แต่เราไม่ยอมรับวิธีการแบบฝรั่งบางอย่าง เช่น การมีเสรีภาพในเรื่องเพศ⁽¹⁾

1. สังคมและวัฒนธรรมไทย, หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู. 2520 หน้า 18-20.

2.2 วัฒนธรรมอินเดีย

ประเทศอินเดียมีเดิมมีชื่อเรียกันว่าชมพูทวีป แปลว่า ประเทศแห่งพันธุ์ หรือ การควรเชษ หรือ ศิณเทพนารถ ชาวอินเดียมักถูกเรียกว่า ชาวอินดูหรือ ชาวอารยะ (ชาวไทยเรียกว่าแซก)

ประเทศอินเดียมีเดิมมีคินแคนกว้างใหญ่ไพศาลมาก แต่ปัจจุบันเล็กลงกว่าเดิม เพราะ มีการแบ่งแยกคินแคนออกไปเป็นประเทศปา基สตาน อัฟغانิสถาน และยังคลาเทศ ประเทศ อินเดียมีความเจริญทางอารยธรรมสูงสุดแห่งหนึ่ง ในทวีปเอเชีย และในโลก มีความเจริญ มาก้านนานับพันปี ชาวอินเดียมีวัฒนธรรมที่เจริญและวิวัฒนาการไปตามยุคสมัย แตกต่างได้ทั้ง ลักษณะแห่งวัฒนธรรมคงเดิมของคนโดย

เนื่องจากมีคินแคนกว้างใหญ่ไพศาล จึงมีภูมิประเทศ สภาพดินฟ้าอากาศ ธรรมชาติ แตกต่าง ๆ กัน อย่างมาก ตั้งแต่นาวจัต จนทิมะไม่เคยละลายจนถึงร้อนระอุกลางทะเลราย ทั้งแต่ฤดูฝนบูรพาจนถึงแห้งแล้งออดอย่าง ฉะนั้นจึงมีคนร่วมมากที่สุด และจากจนมากที่สุด

ชาวอินเดียประกอบด้วยชนหลายเผ่าพันธุ์ หลายร้อยเท่า มีภาษาหลายร้อยภาษา นับเป็น ประเทศที่มีภาษาามากที่สุดในโลก

เหตุถังกล่าววนี้เอง ทำให้วัฒนธรรมอินเดีย มีความหลากหลาย และมีวัฒนธรรมแยกย่อย ไปตามกลุ่มชน เพา ภาษา และความเชื้อ

อย่างไรก็ตาม วัฒนธรรมโดยล้วนรวมของประเทศไทยบังคับรักษาเอกลักษณ์แห่งอินเดียไว้ ไม่เสื่อมคลาย แม้จะมีอายุยืนนานหลายพันปี จนวัฒนธรรมที่มีอายุใกล้เคียงกัน เช่น วัฒนธรรม อียิปต์โบราณ วัฒนธรรมกรีก เหล่านี้ก็สูญลืมไปแล้ว แต่วัฒนธรรมของอินเดียยังคงอยู่อย่างมั่นคง ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน ที่สำคัญยิ่งก็คือ วัฒนธรรมอินเดียมีอิทธิพลครอบคลุมและเป็นแบบของ วัฒนธรรมของชาติต่าง ๆ ทั่วหลายในทวีปเอเชีย ได้แก่ ไทย ลาว เขมร พม่า มอร์อินโดเนีย มาเลเซีย และอีน บรูไน เป็นตน

หากฐานที่มาแห่งวัฒนธรรมอินเดียส่วนใหญ่มาจากการเชื้อชาติทางลัทธิศาสนาเป็นหลัก

และสภากาทางกฎหมายศาสตร์ และจักษุและเฉพาะของเพ้าพันธ์เป็นส่วนประกอบ ดังนั้น ศาสตราจารามน์ ยืนคู ซึ่งเป็นศาสนาเก่าแก่กูมกับประวัติศาสตร์ ชนชาติอินเดีย จึงมีอิทธิพลยิ่งต่อวัฒนธรรมอินเดีย มาหลายพันปี แม้ว่าในสมัยหลังจะมีอิทธิพลของศาสนาอื่น ๆ และวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาอินเดีย แต่วัฒนธรรมคงเดิมที่มาจากการฐานแห่งความเชื่อของศาสตราจารามน์-ยืนคู ก็ยังไม่เสื่อมคลาย ไปจากลัทธิของชนชาตินี้

ชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนผลงานทางศิลป์ค่าง ๆ ล้วนมีอิทธิพลของความเชื่อทางศาสนา พระรามน์-ยืนคู เกื้อหนังสิน

วัฒนธรรมทางคติธรรม

ชาวอินเดียมีความเชื่อว่า พระเจ้าสูงสุดมี 3 องค์ คือคริสต์ นอกจากนั้นยังมีบุคลาเทพเจ้า ทั้ง ๆ อีกมาก รวมทั้งผีสางเทศา สัตว์และธรรมชาติอื่น ๆ อีกมาก นับแต่เกิดจนตาย จึงมี การเข่นสังเวย บวงสรวง บูชา ตลอดมาสิ่งเหล่านี้ โดยตลอดมากราบบังข้อยืนและนடความเกรงครั้ง ศรัทธา และสภากฐานะ

ความเชื่อทางศาสนาที่ว่าพระพรหมเป็นผู้สร้างโลกและสิ่งต่างๆ และทรงสร้างมนุษย์ ให้เกิดมาค้างกันในชาติกำเนิด พระพรหมเป็นผู้แบ่งชั้นวรรณะของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนต้องยอมรับคตอรูปแบบแห่งชาติกำเนิดของตนที่พระพรหม กำหนดให้ โดยปฏิบัติตามค่าว่างชีวิตไปตามฐานะ วรรณะของตนในสังคม เช่น รู้ด้วยว่าเกิดในวรรณะสูงก็จะแบ่งแยกไม่คบค้าสมาคม มัวสุมกับคน วรรณะต่ำ คนวรรณะต่ำก็ต้องเจียมคน ไม่อาจเอื้อม หักเหียน พวกวรรณะสูง การงานอาชีพ ก็ต้องทำจำกัดเฉพาะที่คนวรรณะต่ำควรทำ เช่น มีอาชีพ กสิกร กรรมกร รับจ้างใช้แรงงาน ฯลฯ ยิ่งคนวรรณะต่ำสุด คือพวกจัญชาติ ด้วยแล้วยิ่งต้องทำงานที่จำกัดมากขึ้น และเป็นอาชีพการงานที่ คนส่วนใหญ่ในสังคมรังเกียจ เช่น กวาดถนน เก็บขยะ คูคีฟัน ทำความสะอาดห้องสุขา ล้วนเป็นงานอาชีพที่ต้องแบ่งแยกและเกี่ยวข้องกับลัทธิคติที่ไว้ปรังเกียจ ไม่อยากทำ และเป็นอาชญากรรมมาก

ชาวอินเดียวรรณสูงคือพากเพียรหมายและภาษาตุริย จะเป็นชนชั้นที่มีความเป็นอยู่ดี และเป็นชนชั้นปักษ์รองเป็นผู้บริหาร เป็นปัญญาชน

ชนชั้นสูงเหล่านี้มีจำนวนมากที่มีแนวความคิดไปทางบ้าเพ้อพรต เพื่อคนหาสัจธรรมแห่งการพนทุกข์

ชนชั้นกลางไกด์ วรรณะ แพท์ เป็นพวกที่ทำการงานทั่วไป และส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย พากนีรำร่าย จะรายมาก

คนในวรรณะจังหวัด ในสังคม และวัฒนธรรมอินเดีย มีสภาพความเป็นอยู่ที่แปรเปลี่ยนทุกๆ มาก ล้วนๆ ทำงานหนัก รายได้น้อย มีฐานะทางสังคมต่ำสุด และรู้สึกห่วยหายใจแยกจากน้ออกจากสังคม เอ็นพิงมีทางกฎหมาย ไม่ให้ด้วยกันคนวรรณะอื่น ๆ ในสังคม

นอกจากถูกกดขี่ก็กันแล้ว ยังถูกรังเกียจ ถูกยิ่งกว่าสัตว์ บางชนิด เช่นโคเลี้ยดัก กล่าวคือ ชาวนินดูที่ว่าเป็นบก็อโค แต่รังเกียจพากเพียรมาก ถึงขั้นว่าถ้าใครไปถูกต้องคัว คนจังหวัดเข้า จะโดยบังเอิญ หรืออุบัติเหตุอย่างใดก็ตาม ต้องรับใบปรับล้างร่างกายหันนี้ เพราะถือว่าคนจังหวัดเป็นมลทิน เป็นลิ่งอับมงคล พฤติกรรมดังกล่าวนี้ให้หักกันมาหลายพันปี แม้ในสมัยปัจจุบันก็ยังมีปรากฏในสังคมอินดู เมื่อครั้งที่มหาตมานันดีต่อสู้เพื่อให้อังกฤษศึกษาสิ่งภาษาใหม่ก่อนเดิม ท่านคนเชื้อโลกล้อมเกล้าชาวนินดูหงส์ลายให้ได้คิดให้สันนึกในความอยุติธรรมในเรื่องวรรณะนี้

มหาตมานันดี ไประศรัย⁽¹⁾ แสดงความคิดเห็นเรื่องการแบ่งชั้นวรรณะในสังคม อินเดีย ความต้อนหนึ่งว่า "...ฉันจะพูดเรื่องของผู้ที่ถูกเรียกว่า "วรรณะจังหวัด" ซึ่ง

1. กิติมา ออมรัต แปล (มูลกราชอนันต์ เขียน) วรรณะจังหวัด, กรุงเทพ : สำนักพิมพ์กอพิพ, ม.ป.พ. หนา 203 - 204.

รัฐบาลพยายามที่จะแยกออกจากชนชั้วชนชั้นคู ควรการให้สถานที่ทางกฎหมาย และการเมือง
แก่เชา แยกตัวจากออกไป..... ตามที่ท่านหั้งหลายก็ทราบแล้ว ในขณะที่เรากำลังอ่อนแอง
ขออิสรภาพจากก้ามือของท่านชาตินั้น ตัวเราเองกลับเหยียบย่ำมนุษย์ไว้ให้ดีขึ้นของเราเป็น
ล้าน ๆ คน manus เป็นศตวรรษ ๆ ที่เดียว โดยไม่มีความรู้สึกเลี้ยวใจในความอยุติธรรมของ
เรามาแต่ลักษณะนั้น สำหรับฉันนั้น ปัญหาเรื่องผู้คนเหล่านี้เป็นปัญหาด้านศาสนาและศีลธรรม
เมื่อฉันยอมอดอาหารจนตาย เพื่อพากษาเหล่านั้น ฉันทำไปด้วยความเชื่อพังท่อความสำนักของ
ฉันเอง"

นอกจากนี้ ห้ามมาตามคนอี ยังเล่าถึงในวัยเด็ก máratha ห้ามสั่งกำชับกันว่า เมื่อมีคน
จับมาล้างสัมภាន ก็อย่าเข้าไปใกล้ และอย่าไปถูกห้องที่เขาเป็นอันขาด ถ้าถูกห้องที่
คนจับมาลักห้องรีบไปช่วยล้าง อ่านน้ำให้สะอาด แต่ห้ามคนอีกถูกห้องที่เก็บวรรณจัดห้ามอยู่
น้อย ๆ ขณะไปโรงเรียน máratha ห้ามสั่งสอนให้ช่วยล้างแบบย่อโดยไปถูกห้องมุสลิมเสีย
ถือว่า ทำให้มีลิบันหมดไปจากตัวแล้ว

วัฒนธรรมความเชื่อในการล้างบาปในแม่น้ำคงคา

ชาวอินเดียมีความเชื่ออย่างแน่นหนา ว่าการอาบน้ำในแม่น้ำคงคา จะล้างบาปที่ทำมา
ได้ โดยเฉพาะหากได้อ่าน ในวันสุริยคราสจันทรคราส และ ศิวาราตรี เชื่อว่าน้ำป่าธรรม
ค่าง ๆ ที่ทำมาแต่ติดหنمคลื่นไป จิตและกาย จะบริสุทธิ์เมื่อตายไป จะไปสู่สวรรค์

ตลอดสายแม่น้ำคงคา ที่ไหลผ่านเมืองค่าง ๆ จะมีการทำน้ำแร่ห้ามยาพอยู่มากน้อย
โดยเฉพาะที่เมืองพาราณสี ชาวอินดูเชื่อว่าเป็นเมืองแห่งพระเจ้า เป็นศูนย์แคนศักดิ์สิทธิ์
ประชาชนนิยมเลื่อนใส่ไปอาบน้ำ ณ ท่าอาบน้ำในเมืองพาราณสีกันมากน้อย ส่วนใหญ่เดินทาง
มาจากเมืองใกล้ จึงมาตั้งเต็นท์พักแรม ริมฝั่งน้ำ ที่นี่เช้านาถืออาบน้ำ การอาบน้ำในแม่น้ำคงคา
เพื่อล้างบาปนี้ ชาวอินดูจะยกมือไหว้แม่น้ำแล้วลงไปในแม่น้ำ ทันทันทีทางทิศตะวันออก มอง

ดวงอาทิตย์ และประณมมือสากลงานแล้วกลองคำไปในน้ำ จนไปหังคัมลัวโผลขึ้นมา ทำเช่นนี้ ๓ ครั้ง และจึงอ่านน้ำชาธารากายจนสะอาดทั้งคัว ขึ้นจากน้ำก็ส่วนต่อสูตรเสริฐพระเจ้า มีนาบวช ทำพิธี มีการรายรำบุษพะเจ้า และเลี้ยงอาหาร มังสวิรัต จากการบริจาคทานของพวกรเสริฐที่นิยมมาทำบุญให้ทานอาหารแก่ผู้แสวงบุญ อ่านน้ำในแม่น้ำคงคา และถือศีลกินอาหารมังสวิรัต และส่วนต่อสูตรเสริฐบุษพะเจ้า ซึ่งเป็นการแสวงบุญที่สำคัญของชาวเชียง

ศรีท้องของชาวอินเดียที่มีความน้ำคงคานนั้นฝังลึกอยู่ในส้ายเลือดตั้งแต่บรรพบุรุษสืบทอดกันต่อ จนถึงยุคปัจจุบัน นักประชาร์และศิลปินที่มีชื่อเสียงของอินเดียทุกยุคทุกสมัยต่างบรรพันต์เพลงบทกวี และรอยแก้วต่าง ๆ สรรเสริฐบรรยายยกย่องถึงความงามแห่งศรีราษฎร์ และคุณประโยชน์นานัปการของแม่น้ำคงคา เพื่อแสดงถึงความสำนึกรักภูมิ ต่อพระแม่คงคา อันเปรียบเสมือนมาตรดูให้ชีวิตและความอุดมสมบูรณ์ตลอดกาล เสียงชาวอินเดียทั่วประเทศ ตลอดมาหลายพันปี แม่น้ำคงคาถูกขนานนามไว้หลายลักษณะ เช่น คงคาสรรค์ คงคามหาภี คงคาวิปโยค คงคาราตรี ฯลฯ เป็นต้น (๑)

วัฒนธรรมอินเดียเกี่ยวกับฐานะของศรี

ศรีชาวอินเดีย มีฐานะต่ำกว่าบุรุษในสถานะทางค้าง ๆ ทางศาสนา และสังคมมาแต่โบราณ กล่าวคือ ศรีไม่มีสิทธิ์ศึกษาเล่าเรียนคัมภีร์ทางศาสนา และสรรพิชาชั้นสูงและในการประกอบพิธีกรรมที่ต้องการความลังเลและศักดิ์สิทธิ์ ก็จะไม่อนุญาตให้ศรีเข้ามาเกี่ยวข้องหรือร่วมอยู่ในพิธี

๑. อธุณ เฉพศิย์ "คงคาสรรค์" คงคาราตรี, สมาคมนักเรียนเก่าอินเดีย : กรุงเทพ ๒๕๒๙, หน้า ๓๖ - ๓๗.

สถานภาพทางสังคม ความอัมธรรมอันเดียว ถือว่าสตรีเป็นเพศอ่อนแอก ควรได้รับการคุ้มครองคุ้มแล เมื่อยังเยาว์สตรีอินเดียต้องอยู่ในความปกครองของพ่อแม่ พี่ชาย เมื่อโศชั้น พอกเริ่มวัยสาวก็ถูกจับแต่งงานตั้งแต่อายุยังน้อย ไปอยู่ในปกครองของครอบครัวสามี และสามีขณะที่ทำนาที่ภรรยา ก็ต้องอยู่ในโภวะสามี เป็นข้างเท้าหลัง เครารพเชือฟัง ปฏิบัติรับใช้สามีทุกอย่าง จึงจะได้รับยกย่องในสังคมว่าเป็นศรีภริยา เมื่อสามีตายก่อน สตรีก็ต้องอยู่ในความดูแลของบุตรชาย

ชีวิตประจำวันของสตรีอินเดีย ต้องอยู่คู่และบ้านเรือน และหัวพยัสมบพตของสามี คู่แล บริวารของสามี สตรีอินเดียจะออกนอกบ้านเที่ยวไปในที่ต่าง ๆ โดยไม่มีเหตุจำเป็นไม่ได้ถ้าหากบ้านชาวบ้านที่ไว้ ก็จะเพียงแค่ไปตลาด และไปซักผ้าตามริมฝั่งแม่น้ำ ล่าปลา ลงและน้ำแล้วตักน้ำกลับมาใช้ในบ้าน ฉะนั้น สังคมของสตรีอินเดียจะบังคับชาวบ้านจึงมีการสังสรรค์บนบันสังคมกัน ในช่วงกิจกรรมตั้งกล่าวท่านนั้น หากเป็นสตรีฐานะดีจะยังถูกปฏิจจากรสังคม เพราะไม่ต้องทำภาระด้วยตัวเอง จึงอยู่แต่ในบ้านตลอดชีวิต หากมีเหตุจำเป็นต้องออกนอกบ้านก็ต้องมีสำหรับคุณหน้าไว้

ในอดีตสามีชาวอินเดียจะไม่พำนภริยา ออกงานสังคม

ค่านิยมเกี่ยวกับฐานะของสตรีอินเดียที่คำถ้อยกว่าบุรุษนั้นมีอิทธิพลมากต่อคุณภาพ และผลอิทธิพล ความอัมธรรมค่านิยมดังกล่าวไปยังประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย แคสมัยพุทธกาล พระพุทธองค์ทรงยกฐานะของสตรีให้สูงขึ้นตัด เทียมชายหลายประการ จนทรงอนุญาตให้ขาวเป็นภิกษุนิได้ แม้กระทั่งมีข้อบัญญัติให้ภิกษุนิต้องกราบไหว้ภิกษุ แม้จะบวชนานานกว่า และมีฐานะทางอริยบุคคลสูงกว่า ก็พองดีกว่าภิกษุมีฐานะสูงกว่า

ในปัจจุบัน สังคมอินเดียได้รับอัมธรรมจากตะวันตกมากขึ้นโดยลำดับ สตรีได้รับการศึกษาและสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมบุรุษหลายประการ ตามกฎหมาย สตรีได้เป็นผู้นำทางการเมืองธุรกิจ สังคมต่าง ๆ แต่วัฒนธรรมตั้งเดิมยังคงมีอิทธิพลอยู่มาก ทำให้ในทางพุทธกรรมของ

สังคมซึ่วตัวไปของชาวชนบท สครีกังค์คงมีสถานะทำว่างบุรุษในหลายประการ เช่นเดียวกับสมัยโบราณ

วัฒนธรรมทางเดิมธรรม แต่เดิมในสมัยก่อนยุคประชาธิปไตยนั้น กฎระเบียบต่าง ๆ ในสังคม และกฎหมายต่าง ๆ มีตราไว้เพื่อใช้บังคับแบบอื้อหือพากวรรณะสูงชั้น ในความติดอย่างเดียวกัน ถ้าพากวรรณะสูงทำผิด จะถูกลงโทษเบากว่าพากวรรณะต่ำ และกฎหมายต่าง ๆ สครีจะเสียเปรียบบุรุษเสมอ เช่น การแบ่งมรดก หากมีคาดิ้งแกร์รัม มรดกส่วนใหญ่จะตกเป็นของบุตรชายคนโสด และคนรอง ๆ ลงมาตามส่วน ส่วนบุตรหญิงได้เพียง 1 ใน 4 ของบุตรชาย

การที่วัฒนธรรมอินเดียให้มรดกของครรภูลแก่บุตรหญิงน้อยนั้น ชาวอินเดียมีข้ออ้างว่า ทั้งนี้ เพราะครอบครัว ต้องเก็บสมบัติส่วนหนึ่งเพื่อไว้เสียเป็นค่าสินสอดในการแต่งงานของบุตรหญิง ซึ่งถือเป็นหน้าที่ของพ่อแม่ต้าไม่นี่ถือเป็นเรื่องเล่ายานานาชาติมาก ในสังคมอินเดีย ชาวบ้านจะหากันนินทาว่าร้าย ให้อยู่ไม่เป็นสุข ท่าว่าไม่มีเงินแต่งงานลูกสาวออกเรือน ซึ่งวัฒนธรรมและค่านิยมี้ยังคงอยู่อย่างมั่นคงในสังคมอินเดีย

วัฒนธรรมทางสหธรรม

ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอินเดีย นับแต่โบราณมาเป็นแบบครอบครัว รวมคือ อุบัตรรวมกันพ่อแม่ลูกหลาน เมื่อลูกสาวแต่งงานก็จะแยกไปอยู่บ้านฝ่ายชาย เมื่อลูกชายแต่งงานก็จะรับลูกสาวกลับมาอยู่ร่วมครอบครัว เมื่อลูกหลานออก嫁 พ่อแม่บุญฯ ตายาย พี่บ้าน น้าอ่า ในครอบครัวนั้นก็จะช่วยกันเลี้ยงดูแล โดยมีมีคาดิ้งแกร์รัมเป็นหัวหน้าครอบครัว

จะไจั่มธูนานะเยี่ยงคนรับใช้ของญาติฝ่ายสามี ถ้าสังไภันธุ์ฐานะพ่อแม่ให้สมบัติศักดิ์ศรีจำนวนมาก และให้สินสอดแก่ฝ่ายชายมากจนเป็นพ่อใจ สะไภันธุ์จะสุขสนาย

วัฒนธรรมในเรื่องการแต่งงาน

ชาวอินเดียมีวัฒนธรรมในการแต่งงานตามคติความเชื่อของศาสนา Hindū คือ นิยมหนึ่งหมายจะองกันไว้ตั้งแต่ยังไม่เกิด และมิยมรับจัดการแต่งงานตั้งแต่อายุยังน้อย และมิได้เท็น รู้จักกันมาก่อน การแต่งงานเมื่ออายุยังน้อย ชาวอินเดียมีความเชื่อว่าดี จะได้มีเวลาเรียนรู้สัยใจศร และปรับตัวให้เข้ากันได้ในตอนแรก อาจจะอยู่กันแบบเพื่อน นานไปก็จะเกิดความรัก เพราะความใกล้ชิด และเท็นอกเท็นใจกัน การแต่งงานแบบนี้ ชาวอินเดียมีเชื่อว่าจะไม่มีอยมีการหย่าร้าง มักจะอยู่กันกว่าจะตายจากกัน

การแต่งงานนั้น วัฒนธรรมอินเดียให้ฝ่ายหญิงไปสูขอ และให้สินสอดแก่ฝ่ายชาย สุดแล้วแต่ฝ่ายชายจะเรียกร้อง หากพ่อแม่แห่งสองฝ่ายล้วนสนน รู้จักขอบอกัน หรือหากว่าฝ่ายหญิง爽言มาก ฝ่ายชายก็จะเรียกสินสอดคนอ้ายพ้อเป็นธรรมเนียม แต่ถ้าพ่อแม่แห่งสองฝ่ายไม่สนูกัน หรือหากฝ่ายหญิงไม่ค่อย爽言 ฝ่ายชายจะเรียกสินสอดแพงมาก เพื่อให้ฝ่ายหญิงสูรากลั่นสอดไม่ไหว เลิกมาสูขอไปเอง

หลังจากแต่งงานแล้ว ภรรยาจะเป็นผู้รับใช้บ้านนิบิตสามี และญาติสามี โดยเฉพาะพ่อแม่สามี ท้องบ้านนิบิตอย่างดี ภรรยาต้องพยายามให้กำเนิดบุตรชายสืบสกุลแก่สามี หากเป็นเวลานานแล้วยังไม่มีบุตรชาย พ่อแม่สามีอาจถือเป็นสาเหตุให้สามีแต่งงานใหม่อีกรังเพื่อให้ได้บุตรชายไว้ลับสกุล ซึ่งถือว่าสำคัญมากในการสมรส พิธีกรรมยุ่งยากต่าง ๆ ในการทำพิธีแต่งงานก็เพื่อให้ได้บุตรชายมั่นคง

ประเพณีโบราณ เมื่อสามีตาย ภรรยาต้องกระโดดเข้ากองไฟที่เผาสามีตายตามลับไปด้วย ประเพณีนี้เพื่อจะเลิกเมื่อสมัยที่ประเทศไทยปกครองอินเดีย เพราะผู้ปกครองชาวอังกฤษ สั่งให้เลิกเด็ดขาด ก็ว่ายเห็นว่าเป็นการโหดร้ายแก่ภรรยามาก

วัฒนธรรมอินเดีย ชายมีภารรยาหลายคนเป็นเรื่องธรรมชาติ แต่ถ้ามีหน้าที่ทองซื้อสัตย์ ก็ต้องฟ้องสามีจนสามีตาย

วัฒนธรรมประเพณีในการทำศพของชาวอินเดีย

ชาวอินเดียส่วนใหญ่มีym เผ่าเชื้อ แล้วไม่เก็บศพไว้บ้าน ส่วนใหญ่จะเผาภายใน 3 วัน ถ้าจำเป็น แต่ปกติจะเผาใน 1 วัน

เนื่องจากคนส่วนใหญ่มีความกลัวศพ ก็จะนั่ง ผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่กับศพ จึงถือว่าเป็นผู้ที่ไม่บริสุทธิ์ จะต้องเก็บตัวจากโลภภัยนอก พากนี้จะต้องก่อหน้อหาร นอนบนคิน ไม่โภหนวด และไม่ซื้อของที่พิธีบูชาพระเจ้าในช่วรรยะเวลาที่ยังคงเกี่ยวข้องกับศพอยู่ บุคคลที่ทำหน้าที่ เกี่ยวกับพิธีศพ เป็นพากวนะต่างๆ เช่น ศูทร ส่วนพากหน้าที่แบกศพ ชุดหลุมศพ เผาเชื้อ และเก็บเก้ากรหูก คือ พากวนะจัดหาล

การเผาเชื้อ จะเผาที่เชิงสะกอน ซึ่งสร้างขึ้นอย่างสวยงามประดับตกแต่งด้วยดอกไม้ และธารน้ำใส่ล่าง ๆ แคด้าฐานะไม่คืนก็จะเผาเชื้อโดยวางแผนนกของพื้น หรือด้านหลังเผาเลย เมื่อเผาเสร็จก็จะเก็บเด็กและกรหูกไปล้อมหึงในแม่น้ำ ชาวอินเดียที่นับถือศาสนา Hindutu ก็จะถือว่าเป็นการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ตั้งแต่เด็กแรกเกิดจนถึงวัยรุ่น ต้องการให้กรหูกและเด็กของตนลอยน้ำ ในแม่น้ำคงคาน ก็จะถือว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่จะนำทางเด็กกลับบ้านได้ ถ้าหากน้ำไม่ใส่ในแม่น้ำคงคาน ก็จะถือว่าเป็นสิ่งไม่ดี ต้องการให้เด็กกลับบ้านไม่สำเร็จ ไม่สามารถเดินทางไปยังแม่น้ำคงคาน เพื่อว่า เมื่อตายลงจะได้เผาที่ริมแม่น้ำแล้วเด็กกรหูกหึงลงในแม่น้ำ

เมื่อที่แม่น้ำคงคาน ทั้งหลายจึงสร้างท่าน้ำไว้ริมฝั่งมากมายหนาแน่น ทั้ง ท่าอาบนำ้และท่าเผาเชื้อ หึงศพ เป็นกิจกรรมทางศาสนาและธุรกิจการอาชีวะไปในตัว เพราะผู้มีอาชีพจัดการพิธีศพ จะทำงานอยู่ริมฝั่งแม่น้ำ ตลอดเวลา กล่าวกันว่า เชิงสะกอนริมฝั่งแม่น้ำคงคาน ไม่เคยคับไฟ เพราะมีศพเผาอยู่อยู่ตลอดเวลา

นอกจากเผาเชื้อแล้ว ยังมีบริการ นำศพใส่เรือไปทิ้งกลางแม่น้ำ โดยใช้หินดองศพให้จมลงสู่ก้นแม่น้ำ วิธีนี้จะใช้กับศพเด็ก ซึ่งพ่อแม่ไม่นิยมเผา แต่จะนำผ้าขาวมาพันศพแล้วนำไปทิ้ง กันแม่น้ำ หรือใช้กับศพที่ ยากจน ไม่มีเงินพอที่จะซื้อถ่าน หรือฟืนเผา ซึ่งมีราคาแพงกว่ามาก

วัฒนธรรมทางวัตถุของอินเดีย

อินเดียมีความเจริญในวัฒนธรรมทางวัตถุอย่างสูงมากช้านาน และยังมีอิทธิพลไปยังคินแคน

๑. หอคอยประทศ

ชาวอินเดียโบราณ รู้จักการประดิษฐ์ศิลป์ และผลิตผลงานทางศิลปะแขนงต่าง ๆ อย่างมากมาย เกินกว่าจะนับมากล้าวได้ จึงสรุปพอเป็นสังเขป ดังนี้

๑. ชาวอินเดียโบราณ มีพิธีกรรมในการเพาบลูก เรียกว่า แรกนาขวัญ มีการคิดประดิษฐ์อุปกรณ์ เครื่องมือในการเกษตรกรรมต่าง ๆ เพราภูมิประเทศส่วนใหญ่มีอาชีพเพาบลูก

๒. รู้จักหอพักเลี้ยงใหม่ ทำพ้าเพร และพ้าใหม่ พ้าฝ่าย พ้าลินน และอื่น ๆ อีกมาก ผ้าที่มีชื่อเสียง ว่าสวยงามราวกับมิใช่ผ้ามีมนุษย์ และเป็นสินค้าที่มีราคาแพงมาก ส่งออกไปขายยังจังหวัดต่างประเทศ จนขึ้นชื่อในโลกคือ ผ้าแห่งเควันกาลี แม้ปัจจุบัน ประเทศอินเดียก็เป็นแหล่งผลิตผ้าที่ใหญ่มากแห่งหนึ่งของโลก

๓. ชาวอินเดียโบราณ คิดประดิษฐ์อาวุธอยุทธิ์อุปกรณ์ ที่ใช้ในการรบ โดยเฉพาะชาวอารยัน รู้จักประดิษฐ์อาวุธร้ายไว้ในรถศึก ประดิษฐ์อาวุธแบบต่าง ๆ ได้มากมายกว่าชาติอื่นในอีกหลายจังหวัน ประเทศอินเดียก็ผลิตอาวุธนิวเคลียร์ได้

๔. ศิลป์สถาปัตยกรรม ปฏิมากรรม จิตรกรรม ฯลฯ ชาวอินเดียก็มีความเป็นเลิศ ในงานศิลป์ แขนงต่าง ๆ และเป็นศิลป์แบบและมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมทางศิลปะของประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย

ศิลป์ในก้านสถาปัตยกรรมที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ ไปทั่วโลกมีอยู่มากมาย เช่น หอคอยอัลสุลตันวิหาร พุทธรูป และถ้ำอชันทะ นอกจากนี้ก็มีเทวสถาน วิหาร พระราชนิพัทธ์ ที่สร้างอย่างสวยงามวิจิตรพิศดาร และลักษณะทั้งวัตถุที่ใช้ทำและศิลปะซึ่งเป็นเอกลักษณ์แห่งวัฒนธรรมอินเดีย

ชาวอินเดียนบ้ามีศิลปและวัฒนธรรมในการสมรส และเพศสัมพันธ์มหातายพันปี ศิลปะในการครองรักครองเรือนของสามีภรรยา ได้ถูกบรรจุไว้เป็นคัมภีร์ เรียกว่า คัมภีร์ "กามสูตร" ชาวอินเดียรู้ว่า การครองรักครองเรือนให้ชีวิตมีสุขนำสู่การเป็น ดูบุพเพสันนิวาส ตามความเชื่อว่า พระพรหมสร้างมาคุ้ม จึงคงมีศิลปในการแสดงความรัก ซึ่งไม่ใช่เรื่องน่าอับอาย แต่เป็นศิลปที่สักขีง

คตินิยมของชาวอินเดียเกี่ยวกับความงามของศศรีไม่เหมือนวัฒนธรรมตะวันตก ซึ่งถือว่ารูปแบบวีลส เป็นแบบฉบับของศศรีทั่วไป

แต่ชาวอินเดียมีคตินิยมว่าสศริงามของมีลักษณะ ผอมคำสนิทใบหน้ารูปไข่ ตาโต จมูกโคง ปากอิ่มเดื้ม ได้รูปสวยงามจนบ คงเป็นปล่อง ๆ คือ มีรอยเส้น ๓ เส้นที่ลำคอ แขนเห็นอน งวงช้าง อกเหมือนดอกบัว อวบใหญ่ เอวคาดกั่วเล็ก ตะโพกพาวยให้ญี่เน่น มือเท้าเล็กเรียว อวบอิ่ม

วรรณกรรมของอินเดีย

วรรณกรรมที่มีชื่อเสียงและเป็นวรรณกรรมอมตะของอินเดียได้แก่คัมภีร์สำคัญค้าง ๆ ทางศาสนา เช่น คัมภีร์พระเวท อุปนิษัท และภควัตติชา โดยเฉพาะคัมภีร์ภควัตติชา นิยมแพร่หลายมาก มีการแปลเป็นหลายภาษา

อินเดียเป็นชาติที่ร่าเริงภาษาฯ มีบทประพันธ์ทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรองมากมาย แค่พื้นบ้าน นี้ชื่อเสียง จะเป็นงานประพันธ์เกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนาอินดู หรือสรรเสริญพระเจ้า

วัฒนธรรมเรื่องอาหารการบริโภค

ในเรื่องอาหารการบริโภคนี้ ชาวอินเดียในสมัยโบราณถึงปัจจุบัน จะรับประทานข้าวเป็นอาหารหลัก และนิยมดัดแปลงข้าวนาคาดที่เป็นแบ่งแผ่นบาง ๆ คล้ายโรตี ปัง หรือทอคกับกะทะ ใช้น้ำมันพืช หรือน้ำมันเนย ใส่น้ำมันออย รับประทาน จิ้มกับแกงเผ็ดใส่

เครื่องเทศชนิดต่าง ๆ ชาวอินเดียรับประทานถ้วนทั่วต่าง ๆ โดยนำมาระบุกอาหารและของว่าง ขนม

ชาวอินเดียที่นับถือศาสนาเชินคู บางนิกายและศาสนาเชินบ้างนิกาย และพวากที่นับถือศาสนาเชน และลัทธินิกายโดยคະ และอื่น ๆ อีกมากที่รับประทานอาหารมังสวิรัติ จะนับอาหารส่วนใหญ่จะประกอบจากข้าว ทำจากเย็น นม เนย น้ำมันพืช ถั่ว ผักต่าง ๆ เครื่องเทศ พริก และเครื่องปรุงแต่งรสต่าง ๆ อาหารพวากกับข้าวจะมีรสจัด

อาหารประเภทเนื้อสัตว์ ชาวอินเดียจะรับประทานเฉพาะพวากที่นับถือนิกายศาสนาที่ไม่มีข้อห้าม พวากนี้จะรับประทานเนื้อควาย แพะ แกะ ไก่ ถั่ง ปลา เป็นต้น แต่ชาวอินเดียไม่ว่าจะนับถือศาสนาหรือลัทธิความเชื่อใด จะไม่รับประทานเนื้อรัก คือไม่ยอมฆ่ารักเป็นอันขาด เพราะชาวอินเดียส่วนใหญ่ของประเทศเป็นชาวเชินคู นับถือยก่องรัก จะนับ ชาวอินเดียพวากที่นับถือศาสนาอื่น ก็ไม่กล้าฆ่ารักหรือกินเนื้อรัก เพราะจะไปชักเย็น สร้างความไม่พอใจแก่คนส่วนใหญ่ในสังคม จึงพยายามไม่รับประทานเนื้อรักไปด้วย

ชาวอินเดียแต่โบราณมีวัฒนธรรมในการนำข้าว มาประกอบอาหารมาก มีศิลปวิชี ปรุงอย่างสูง เช่น การทำข้าวหิพย์ ข้าวมูกปายาส ซึ่งเป็นอาหารอย่างเลิศ ที่ทำด้วยข้าว กีมี ต้นตำรับมาจากอินเดียนานหลายพันปี

อาหารหวานของอินเดีย นิยมน้ำเย็นมาประกอบผสมกับนม เนย น้ำผึ้ง น้ำเชื่อม เป็นต้น

อาหารว่างของชาวอินเดียที่มีชื่อเป็นที่รู้จักกันทั่วไปในโลก คือ "หมากพูล" ชาวอินเดียเป็นแหล่งที่น้ำดื่มของวัฒนธรรมการกินหมาก และวัฒนธรรมนี้ก็เป็นที่นิยมเผยแพร่ในหมู่ประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในประเทศไทย เพียงจะเลิกนิยมกินหมาก เมื่อหลังสงครามโลกครั้งที่สองนั่นเอง

วิธีรับประทานอาหารของชาวอินเดีย คือ ชาวอินเดียจะนำอาหารตักใส่ถ้วย ทั้งข้าวเย็น และกับข้าว ส่วนแกงจะตักใส่ถ้วยชามเล็ก และวางไว้ในถาดเดียวกัน เวลารับประทาน

นิยมใช้มือ โดยจะล้างมือก่อนและหลังรับประทาน แต่ปัจจุบันคนในเมืองก็ใช้ช้อนชี้มือเป็นส่วนใหญ่ เพราะได้รับวัฒนธรรมตะวันตก

กระนั้น ก็ยังมีชาวบ้าน ชนบท และคนสูงอายุยังนิยมกินอาหารด้วยมืออยู่ (ชาวไทย สมัยก่อนกินiymanathanด้วยมือ จะใช้ช้อนเฉพาะอาหารน้ำ)

ธรรมเนียมปฏิบัติในการรับประทานอาหารในครอบครัวอินเดีย จะรับประทานพร้อมกันทั้งครอบครัว เมื่อรับประทานเสร็จล้างมือ แล้วมักจะเดี้ยวน้ำมากล้างปาก

ในการเลี้ยงอาหารค้าง ๆ เมื่อมีการนัดหมายให้มากพลูมาสเตอร์ แสดงว่า การรับประทานอาหารสิ้นสุดลงแล้ว

ข้อที่เด่นในวัฒนธรรมการบริโภคของชาวอินเดียคือ ชาวอินเดียทุกคนนิยมดื่มน้ำวัว และมีคลับในการนำมามาด้วยเปลี่ยนรูป ใช้ประกอบอาหารความหวานค้าง ๆ มากมาย เช่น นำมาทำเย็น เช่น เย็นห่าว เย็นไส น้ำมันเย็น และอีส (คือนำเย็นใส่มากลั่น) นอกจากนี้ชาวอินเดียยังนำมามาทำน้ำเปลี่ยน เช่น วอ๊กเกอร์ลัลยชนิต

วัฒนธรรมอินเดียเกี่ยวกับการละเล่น และเทศกาลต่าง ๆ

ชาวอินเดียเป็นชาติที่มีวัฒนธรรมในการละเล่น การแสดงต่าง ๆ มากมาย และเป็นต้นแบบแก่ชนชาติอื่น เช่น การแสดงเพลิงระบำ ละคอน คนตระ และการเล่นเครื่องคนตระ อันเป็นเครื่องคนตระเฉพาะประจำชาติ เช่น ปี้แขก ระนาด ห้องวง ฯลฯ เป็นศิลปะอันสูงส่งมหราษฎร์พันธุ์

ในเวลาเทศกาลรื่นเริง ประเพณี พิธีกรรมค้าง ๆ ชาวอินเดียจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสวยงาม สีสุกฉาดเป็นจุดเด่น โดยเฉพาะสตรีอินเดียนี้เครื่องประดับตกแต่งมากกว่าสตรีชาติใดในโลก กล่าวคือ มีเครื่องประดับตั้งแต่மุกเห้า แม้กระทั่งจมูกก็นิยมใส่เครื่องประดับ

เด็ก ๆ และคนที่มีสาวอินเดีย นิยมเล่นสักสีใส่กัน สีที่ใช้สักจะเป็นสีแดง เขียว
เหลือง พวงแมส์ต่าง ๆ มีหั้งสีผงและเป็นน้ำ สีเหล่านี้ไม่มีอันตราย เหราะจากสมุนไพร
ช่วงเวลาไม่งานดลลงหรือขณะเข้าร่วมพิธีกรรมต่าง ๆ ชาวอินเดียนิยมใช้สีเหล่านี้มาทา
หน้า แขน ขา ตามลำตัว เพื่อความสวยงามและเชื่อว่าสีสมุนไพรเหล่านี้ช่วยบรรเทาความ
ร้อนให้แก่ร่างกายได้ด้วย

2.3 วัฒนธรรมจีน

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีพื้นที่มากที่สุดในโลกประเทศหนึ่ง ตั้งอยู่ในทวีปเอเชีย และมีประชากรมากที่สุดในโลก (โดยเฉพาะสมัยก่อนที่จะเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบคอมมิวนิสต์) ทั้งนี้ เพราะชาวจีนมีคตินิยมการเมืองหลากหลาย ๆ เพื่อสืบวงศ์ตระกูล และช่วยทำมาหากิน

ประเทศไทยมีเนื้อที่ประมาณ 1 ใน 15 ส่วนของพื้นที่ของโลก ในประเทศไทยในสมัยโบราณ มีชนเผ่าต่าง ๆ มากมาย เช่น เป้าไทย มองโกล อิเบนต์ จีน แมนจู แม้ว เทอร์ก เป็นต้น ต่อมาก็พิริย์มองโกลผู้เก่งกาจซึ่ง เจงกิสข่าน เป็นผู้สามารถรวบรวมคืนและชนเผ่าต่าง ๆ ไว้เป็นอาณาจักรเดียวกันได้ แต่ก็ยังคงรองชนะจีนได้ไม่หมด ต่อมาก็แกนจูเรืองอำนาจยกทัพมาตีได้ชนชาติจีน รวมอาณาจักรจีนเป็นอาณาจักรเดียวในพื้นแผ่นดินอันกว้างใหญ่ท่าศาลาอีก จนจนเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบลัทธิชนนิยมในปัจจุบัน

ชนชาติจีนมีประวัติศาสตร์อันยาวนานหลายพันปีก่อนพุทธกาล มีการปกครองแบบสมบูรณ์แบบอิทธิราช มีกษัตริย์เรียกว่า "ซ่องเต้" เป็นประมุขปกครองสืบคู่กันมาหลายราชวงศ์ สืบคู่มาหลายพันปี

ชาวจีนเป็นชนชาติที่มีความเจริญทางอารยธรรม และวัฒนธรรมอย่างสูงมาก ข้านาน และแพร่わりมธรรมไปยังดินแดนใกล้ไกลต่าง ๆ โดยการค้าคือค้าขาย และการแพทย์ยังถูกฐานะอยู่ในดินแดนเหล่านั้น

ชาวจีนมีวัฒนธรรมทางวัฒนธรรม ความเชื่อในความเจริญมาแท่ครั้งโบราณ อันแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของประเทศไทย ได้แก่ การคิดอักษรจีนซึ่งใช้เป็นภาษาเขียนประจำชาติซึ่งเรียกว่า "ภาษาจีน" อักษรจีนเกิดจากการปรับปรุงวิธีการมาจากอักษรภาษาจีนรูจักษกหงษ์ที่นิใช้ และมีการนับวันเค้อนปีของชาติดน รูจักษการเลี้ยงใหม่ เพื่อใช้หอผ้า

และการใช้ฝ่ายหอผ้า การทำเครื่องเคลือบม้าวชาม มีความรู้วิชาการแพทย์ และการรักษาโรคด้วยสมุนไพร และการผังเข้ม มีการประดิษฐ์อาวุธ มีการปักครองที่เมืองส่วนราชการ เป็นหัวเมืองใหญ่ อโยมีพระมหาภัตตริย์เป็นพระมุขฯ

ชนมธรรมทางจิตใจ ชาวจีนมีสัยกตัญญู ชอบทำการถวาย นานะอคตัน และอ่อนน้อมศรัทธาก็ ชาวจีนมีคตินิยมในการดำรงชีวิตเป็นลักษณะเฉพาะของตน มีรัชญาและความเชื่อของตนเอง มีระเบียบวินัย ชนมธรรมเนียมประเพณี และพิธีกรรมต่าง ๆ นานาน หลายพันปี

สังคมของชาวจีนในสมัยโบราณเต็มไปด้วยนักคิดนักปรัชญา นักปักครอง นักพิทักษ์ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการ และงานช่างแขนงต่าง ๆ มากมาย ครบถ้วนทุกสาขา เป็นแหล่งอารยธรรมที่มีความเจริญอย่างสูง

2.3.1 ความเชื่อของชาวจีน

ชาวจีนมีความเชื่อแบบวิญญาณนิยม (Animism) นั้นถือ ผีสางเทวคา วิญญาณบรรพบุรุษ วีรชนและสัตว์ต่าง ๆ ซึ่งพอสรุปการนับถือบูชาเป็นไห้วอก เป็น 4 ระดับ คั่งนี้

ระดับหนึ่ง

ชาวจีนมีความเชื่อมาแต่โบราณว่า ในโลกมีอยู่ 3 กิพา หรือ 3 โลก และผู้เป็นใหญ่ มีอำนาจบุญมารมปักครอง เป็นใหญ่ ในโลกนั้น ๆ คือ

โลกสวรรค์ เป็นดินแดนที่อยู่ข้างเหพเจ้า เทวคา เทพธิการ และบรรดาเทียนต่าง ๆ สวรรค์อยู่บนฟ้า มีผู้ปักครองเป็นพระมุข และมีอำนาจสูงสุด บริษัท สถิตย์อยู่ ณ เขาคุนหลุน เรียกว่า "เชียงตี" เป็นเหพเจ้าสูงสุดในหมู่เหพเชียน และ ควรวิญญาณ ภูมิปีศาจต่าง ๆ ตามคำนามปรัมปรา ชาวจีนเรียกว่า "เง็กเชียนอ่องเต้" ประมุขแห่งโลกสวรรค์

โลกมนุษย์ คือโลกที่มนุษย์อยู่นี้ มีประมุขผู้มีอำนาจปกครองสูงสุด คือ "ย่องเต้" ของชาวจีน ซึ่งเชื่อว่าเป็นโหรสแห่งสวรรค์ สวรรค์สั่งมาเกิด เป็นผู้มีบุญการมีสูงสุดในแผ่นดิน และมีเทพบาคุ้มครอง เชื่อว่าพระกาศิดของย่องเต้ คือพระกาศิดแห่งสวรรค์ ทุกคนต้องปฏิบัติตาม จะมีกำล้าวว่า "ถ้าย่องเต้ ให้ตาย ต้องตาย"

ด้วยเหตุที่เชื่อว่า ย่องเต้เป็นโหรสแห่งสวรรค์ของ จักรพรรดิ จันจิงมีธรรมเนียมพระราชกรณียกิจที่สำคัญ เป็นรากพืชที่ต้องถือปฏิบัติเป็นประจำทุกปีคือ การตั้งสถานที่บูชาสวรรค์ ผู้เป็นบรรพบุรุษขึ้นกลางเมือง และทรงเสศจามาประกอบพิธีด้วยพระองค์เอง

โลกนรก เป็นคืนแคนนาพญาแห่งคนตายอยู่ในใต้โลกมนุษย์ หรือเรียกว่า โลกบาดาล เป็นที่อยู่และลงโทษคนตายที่ทำบกานไวมาก มีประมุขปกครอง มีอำนาจสูงสุดในแคนนรก เรียกว่า "เจ้มล่ออ่อง"

เมื่อพุทธศาสนาเข้ามายังประเทศจีน ความเชื่อในเรื่องพระโพธิสัตว์เข้ามาอิทธิพลต่อกลางเชื่อถึงเดิมของชาวจีน เกิดการผสมผสานจนกลা�ยเป็นความเชื่อใหม่เพิ่มขึ้นว่า มีคืนแคนนาพญาหนึ่งบนสวรรค์ เป็นที่อยู่ของพระโพธิสัตว์ อาทิ กิตติมุนี พระโพธิสัตว์กวนอิม เรียกว่า แคนสุขาวดี และ ประมุขแห่ง ๓ โลก คั่งกล่าว ก็มีความเกรงกลัวนับถือพระโพธิสัตว์ทั้งสองอย่างสูง เมื่อมีเรื่องราวเกิดครั้นปีกากรายต่าง ๆ ก็จะไปร้องเรียนอ้อนวอนให้พระโพธิสัตว์ทรงช่วยเหลือสรรพสัตว์ทั้งมนุษย์และเทวดา เกิดมีตำนานเหพนัยาย นิทานพื้นเมืองเกี่ยวกับความเชื่อถึงกล่าว妄มากมายที่รู้จักกันหัวใจได้แก่ ตำนาน เรื่อง "ไซอิ่ว"

ระดับสอง

ได้แก่การนับถือความวิญญาณ ประจำทัวไปในธรรมชาติ เช่น ภูเขา แม่น้ำ พืชพันธุ์ ต้นไม้ ชาวจีนเชื่อว่าเขาใหญ่(หรือไถชาน) ซึ่งอยู่ทางเหนือของจีน

นั้นเป็นภูเขาศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่อยู่ของเหล่าเชียงหงษ์หลาย มีพื้นที่ไม่ต่าง ๆ ซึ่งเป็นสรรพยาที่วิเศษมากมาย เช่น บัวทิม (ในความเป็นจริง ภูเขานี้ปักกลุ่มด้วยทิมมะลด็อกปี และมีเห็ดชนิดต่าง ๆ ที่ไม่มีขึ้นทั่วไปในโลก นอกจากนี้มีพืชที่มีดอกออกงามเป็นดอกไม้ลีชา นาน ๆ จะออกดอกกล้วยครั้ง เรียกว่า บัวทิม จริงซึ่งปัจจุบันได้มีผู้พยายามเดินทางไปบนภูเขานี้ และถ่ายภาพยันต์มาให้ดู)

ระดับสาม

ได้แก่การนับถือวิญญาณมุขย์ วิญญาณบรรพบุรุษ วิญญาณวีรชนเจ้าที่ ผู้บ้าน ผู้หนึ่งบ้าน ฯลฯ ชาวจีนจะมีศาลเล็ก ๆ ตั้งอยู่ในบ้าน แต่ตั้งไว้เพื่อพิทักษ์ตามบ้านหนึ่ง หรือ ช่องบ้าน แล้วเช่นไห้วัดที่น้ำชาและสัมเป็นประจำ

ระดับสี่

ได้แก่การนับถือวิญญาณสักวิที เป็นสักวิทีให้คุณชี้ชัย เหลื่อมบุญ ส่วนสักวิทีให้คุณ และคุณชี้ชัย เหลื่อมบุญนั้นชาวจีนเชื่อว่าเสือเป็นสักวิทีภัยลิทธิ์ บรรดาทหารเอกชนศึกแม่ทัพทหารเอกในอดีตต่าง ๆ ที่เก่งและมีความสามารถกล้วเป็นคาวเสือมาเกิด เช่น "ชี้งกุ่"

จากความเชื่อถังกล่าว ทำให้ในวากฎูปเสือ และสร้างรูปปั้นเสือ เช่นไห้วิศาลเจ้าต่าง ๆ

นอกจากเสือแล้ว ยังมีถือและเคารพมังกร ซึ่งเชื่อว่าเป็นเทพเจ้า และเป็นพาหนะของเจ้าแม่กวนอิม พระโพธิสัตว์ ชาวจีนเชื่อว่า การที่น้ำในแม่น้ำ ช่วงโห ไหลม่ำทวนทัน เพราะมังกรพิโตร นอกจากนี้ยังนำมังกรมาเป็นสัญลักษณ์แห่งช่องเต้า เช่น เป็นประเพณีสำศัญที่ย่องเต้าองสูมเสือคุณบักเป็นรูปมังกร เรียกว่า "เสือลายมังกร" ในวันที่ทำพิธีราษฎร์ เนื่องในครองราชย์ และประทับนั่งบนบลังก์มังกรคัว

ชาวจีนมีความเชื่อว่า ลิงโต เป็นสักวิทีภัยลิทธิ์ มาจากสวรรค์

และนำความสุขลงบนบ้านคุณสมบูรณ์มาสู่บ้านเมือง จนถือเป็นประเพณีการเชิดลิงโโคในงานฉลองรื่นเริงมงคลค่ำค่ำ เช่น เทศกาลครุฑจีน สารจีน งานวันเกิด งานเปิดร้านค้า กิจการใหม่ และถ้าลิงโโคที่เชิดมาถึงหน้าบ้านใครแล้ว เจ้าของบ้านต้องตอบรับงดงามแก่ผู้เชิด เป็นธรรมเนียมนิยม

“การบวงสรวงเช่นไหว้ในระดับสูง คือการบวงสรวงพระเจ้า เทพเจ้าสูงสุด คือ “เชี่ยงตี” นั้น ประชาชนชาวจีนที่ไว้ในเมืองสิทธิกระทำ ผู้ที่ทำการบวงสรวงคือพระเจ้า เทพเจ้าสูงสุดโดยตรงได้มีเพียงผู้เดียว คือองค์จักรพรรดิ’ เพราะถือว่าเป็นผู้แทนของเทพเจ้า เป็นอิอรัสมหัศจรรย์ และเป็นประมุขสูงสุดในโลกมนุษย์”

การนับถือวิญญาณบรรพบุรุษ และการนับถือเชี่ยงตี นับเป็นหลักใหญ่สุดคัญของการเคารพนับถือ และคติความเชื่อทางวัฒนธรรมของชาวจีน

ด้วยเหตุนี้เอง ชาวจีน才ให้ไว้ว่าจะอยู่ในดินแดนใดโลก หากมีชุมชนชาวจีนขึ้นที่ไหน ก็ต้องมีศาลเจ้าของชาวจีนขึ้นที่นั่นทุกแห่งไป เพื่อทำพิธีตามความเชื่อหลักความวัฒนธรรมของชนชาติจีนดังกล่าว นอกจากมีศาลเจ้าแล้วก็ต้องมีสุสานแห่งบรรพบุรุษ หลุมฝังศพของบรรพบุรุษ เป็นที่สักดิย์แห่งความวิญญาณ นับเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของวงศ์คระภูล จึงต้องมีพิธีการเลือกที่ที่ในการฝังและทำการเสียทางทางไส้ศ้าสตร์ เป็นสถานที่ ๆ ใจจะล่วงละเมิดมารบกวน เคลื่อนย้าย ชุด เคลื่อน หลุมศพ หรือโลงศพไม่ได้เด็ดขาด หากเกิดขึ้นจะทำให้ลูกหลานมีภัยพิบัติ ในทางตรงข้าม หากฝังศพไว้ในที่ดินที่ถูกต้องจะลูกและเช่นไหว้บูรณะสร้างอย่างดี ลูกหลานจะเจริญรุ่งเรือง มีความสุข

วัฒนธรรมของชาวจีนในการทำศพ และฝังศพในที่ที่ดี และถูกโฉลกความคิด โบราณดังกล่าว ยังเป็นที่เชื่อกันและประพฤติสืบท่อมาอย่างไม่เสื่อมคลาย

นอกจากนี้ยังมีความเชื่อในเรื่องไส้ศ้าสตร์ พิธีกรรมทางมายา คุณไส้ สตอร์รี่ที่มีความแห้งสิ่งสุ่ม ความเชื่อนี้ทำให้เกิดความเกรงกลัว จึงต้องทำพิธีแก้และบังกัน

ความเชื่อทางไสยาสตร์ ชั่งพ่อจะยกตัวอย่างไว้พ่อสังเขปดังนี้ (1)

(1) ความเชื่อเรื่องไสยาสตร์ ของชาวจีนมีมานานกว่า 3000 ปี เช่น ในสมัยพระเจ้าจิ้นซีย่องเต้ มีพระราชาคำริที่สร้างกำแพงเมืองจีนให้ใหญ่และยาวที่สุดในโลก (ปัจจุบันเป็นหนึ่งในสิ่งมหัศจรรย์ของโลก) เพื่อบังกับพระเทพเจ้าจากขั้นศักดิ์ครู พระองค์มีความเชื่อทางไสยาสตร์อย่างมาก ทรงให้ประกอบพิธีทางไสยาสตร์ ตามคำแนะนำของนักวชิรและโทร حاجาร์ย์ โดยให้นำชัยครรจ์มาฝ่าแล้วโYNร่วงลงไปในหลุมที่ขุดลงเลา กำแพง จำนวนหนึ่งหมื่นคน เพื่อจะให้กำแพงมีอายุยืนนานถาวร บังกับพระเทพเจ้าได้นานถึงหมื่นปี แต่มิหาราจายผู้ชَاญุคลาภท่านหนึ่งทูลขอทักษิณ ไว้ เพราะถ้าทำเช่นนี้ประชาชนจะเดือดร้อนมาก และจะยิ่งหากันเกลียดชังพระองค์มากยิ่งขึ้นจึงทูลเสนอให้ทำพิธีแก้เคลื่อก ทางไสยาสตร์แก่เทศาคาห้ามิน และให้ฝ่าคนเพียงคนเดียว แต่ต้องมีชื่อว่า "บัว" ชื่อเปลวไฟหมื่น นาข่าแห่นคนหมื่นคน พระเจ้าจิ้นซีย่องเต้ทรงเชื่อและสั่งให้ทหารออกตามหา ชายที่ชื่อบัวหมายความว่าคนสำเร็จ ตามพิธีกรรม โดยมีความเชื่อว่าการพิธีกรรมดังกล่าวจะทำให้กำแพงที่สร้างมีความคงทนถาวรนับหมื่นปี และชายที่ชื่อบัวนี้ถูกประหารที่กำแพง ร่างถูกผังลงกันเส้าเอกสารของกำแพง วิญญาณของเขากะลาย เป็นปีศาจเจ้าพ่อค่ายบกบ้องรักษา กำแพงเมืองจีนนี้ตลอดช่วงกาลนาน

ความเชื่อในพิธีทางไสยาสตร์ของชาวจีนโบราณยังมีอีกมากมายหลายเรื่อง และถือปฏิบัติกันสืบต่อมา โดยเฉพาะพิธีกรรมที่เกี่ยวกับย่องเต้ ราชสำนัก ราชบัลลังก์ และความมั่นคงของชาติ

(2) ความเชื่อในเรื่องภูตปีศาจ ตามประวัติพงษานาครจีน ชั่งเป็นเรื่องที่ชาวจีนสมัยก่อนมีความเชื่อ และเล่าเป็นตำนานมีหานพื้นบ้านสืบทอดกันมาว่า ในสมัยราชวงศ์ช้าง ในสมัยพระเจ้าจางsin (ปี 579 ก่อนพุทธศักราช) เกิดมีเหตุการณ์เกี่ยวกับภูตปี

1. กาญจนากพันธ์ (นามแฝง) "วัฒนธรรมสามเส้า" วารสารวัฒนธรรมไทย, ปีที่ 20 ฉบับที่ 1 - 7, 2524.

ปีศาจและเทวทู เกิดขึ้นแก่ผู้อื่นเต็ม จนเป็นเหตุให้ต้องสืบพิรชณ์และหมกสืบราชวงศ์ลง คือพระเจ้าจาวลินซองเต็ม ทรงได้ฟังงมงານทางหนึ่งมาเป็นนางสนม พระองค์ทรงรักนางมาก เพราะนางงามสงวยและรายเส้นหัวใจกริยามารยาทญี่ปุ่น ชื่อ นางขันกี (หรือหาดี) นางผู้นี้ชาวจีนเชื่อว่าถูกปีศาจเลือบลาเข้าสิงสู่ ผู้อื่นเต็มทรงลุ่มหลงนางจนสั่งฟ้ามเหสีเก่าแล้วยกนางขึ้นเป็นมเหสี (ของเข้า) ผู้อื่นเต็มทรงฟ้าผู้คนลงอย่างทรมานเป็นจำนวนมากมาย เพื่อความพอใจของนางขันกี จนเกิดการกบฏขึ้น นางขันกีถูกฆ่าตาย แต่นางนี้ตายอย่างผิดปกติ มณฑ์ยธรรมคาดว่า ถูกคนคอขาดแผลไม่มีโลหิตไหล จึงต้องทำพิธีไส้ท้าสตร์เพื่อปราบนาง ส่วนพระเจ้าจาวลินซองเต็ม ทรงฟ้าผู้คนลงอย่างทรมานให้เพาไหเมืองราชวัง

นอกจากนี้ยังมีเรื่องราวนิประวัติศาสตร์จีนอีกหลายเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในเรื่องภูตปีศาจ

(3) ความเชื่อเรื่องสัตว์ร้าย

ชาวจีนสมัยก่อนมีความเชื่อเรื่องสัตว์ที่เป็นปีศาจ หรือพรรคพากของปีศาจ เช่น เชื่อว่า สุนัขจังจะกอกเป็นสัตว์ที่น่ากลัว เป็นสัตว์ที่ติดต่อเป็นสืบของปีศาจ สุนัขจังจะกอก และสามารถเปล่งหัวมาในร่างคนเป็นหญิงที่สวยงาม หลอกล่อชายไปฟ่ากิน (ทำหนองเดียวกับความเชื่อเรื่องเลือดสมิงของชาวไทยพื้นบ้าน และมณฑ์ยหมาป่าของฝรั่ง) นอกจากสุนัขจังจะกอกแล้ว ก็มีเลือบลา ฯลฯ

จากความเชื่อดังเดิมนี้เองเป็นเหตุให้ชาวจีนเป็นชนชาติที่มีจินตนาการ ความคิด และรั้วรายด้วยวัฒนธรรมพื้นบ้าน พิธีกรรม ประเพณีเฉพาะท้องถิ่นมากมาย

แม้ต่อมาจะเกิดลักษณะ แลลลักษณะ เช่นเป็นที่นับถือแก่คนทั่วไป แต่ความเชื่อดังเดิมก็ไม่ได้หมดไป ยังคงมีการประพฤติปฏิบัติตามประเพณีเหมือนเดิม ต่อมาเมื่อพุทธศาสนาเข้ามาเผยแพร่เป็นที่ยอมรับนับถือไปทั่วประเทศจีน ชาวจีนก็ปรับปรุงคิดความเชื่อของมหายานให้สมพسانกับความเชื่อดังเดิมของชนชาติจีน

วัฒนธรรมของชาวจีน จัดเป็นวัฒนธรรมที่มีมรดกและประเพณีและความเชื่อ

ตั้งเดิมอันเป็นรากฐานทางศีลธรรม คุณธรรม คติธรรม และสหธรรม เป็นที่มาแห่งความประพฤติ และคำนีเชิวิคในปัจจุบัน

2.3.2 ประเพณีของชาวจีน

วัฒนธรรมทางประเพณีของชาวจีนที่สำคัญและถือปฏิบัติสืบทอดมาทุกปี เป็นเวลาหลายพันปี ไม่ว่าจะอยู่ในสังคมใด ได้แก่

ประเพณี ฉลองในเทศกาลชีมีใหม่ หรือ "เทศกาลตรุษจีน"

เทศกาลตรุษจีน เป็น ประเพณีของชาวจีนมาแต่ครั้งโบราณกว่า 3000 ปี เป็นวัฒนธรรมที่ชาวจีนไม่ว่าจะอยู่ที่ใดในโลกยังถือปฏิบัติสืบทอดกันมาจนปัจจุบัน เทศกาลตรุษจีน เป็นเทศกาลฉลองส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ของชาวจีน ชาวจีนเป็นชนชาติที่ชยัน อคหน ทำงานอย่างจริงจัง และใช้จ่ายอย่างประหยัดตลอดปี แต่เมื่อถึงเทศกาลตรุษจีน ชาวจีนจะ จับจ่ายใช้สอยที่หามาได้ในการจัดเตรียมข้าวกลาหารอย่างดีเลิศ ตามแต่ฐานะของแต่ละครอบครัว ชาวจีนเตรียมอาหารอย่างดีไว้ เช่น ไหวยารอบบูรุษ เทพเจ้าต่าง ๆ และอาหารที่เหลือก็เสี้ยงคูกินกันในครอบครัว และนิยมทำอาหารและขนมไว้มาก ๆ เพื่อให้มีแจกแก่เพื่อนบ้าน และคนคุ้นเคย นอกจากอาหารแล้วยังมีการแจกเงินแก่ลูกหลานด้วย

เทศกาลตรุษจีน มีพิธีอยู่ 2 อย่างคือ การส่งท้ายปีเก่า และต้อนรับปีใหม่

(1) การส่งท้ายปีเก่า เรียกว่า เทศกาล "เที่ยงวัน" หรือหัวไวเรียกว่า "กวนนี" (กวนแปลว่าสิ้นไป ผ่านไป นีแปลว่าปี) เป็นการเช่นไหวยารอบบูรุษเป็นครั้งสุดท้ายของปีเก่า และหลังจากนั้นก็จะเช่นไหวยารอบบูรุษปีใหม่ จึงมีผู้เรื่องร่อน เทศกาลพิธีส่งท้ายปีเก่า จะเช่นไหวยารอบบูรุษในวันสุดท้ายของปี กือรุ่งขึ้นก็จะเป็นวันปีใหม่

(2) การต้อนรับปีใหม่ เรียกว่า เทศกาลงวันเยี่ยว แปลว่า ชั้มปีใหม่ รื่นเริงและปลดปล่อย คือ ปล่อยตัวเองและลูกจ้างให้ได้หยุดงานพักผ่อนหย่อนใจไปเที่ยวอย่างเต็มที่ และทำอาหารต่าง ๆ เสียงและแจกเงินตอบแทนพิเศษหลังจากที่ทำงานหนักตลอดปี จนมี

ผลกำไรเหลือ พอกลับกินนำมาย่างปั้นให้ลูกจ้างและลูกหลาน เรียกว่า "ແຕ່ເອີຍ"

ເທສກາລຕຽບຈືນມີກິຈກາຮ່າງຈົວຈັດຕົວບົງນິບສຳຄັງ 3 ວັນ ຄູ້
"ວັນຈ່າຍ" ເປັນວັນທີຈະຈັບຈໍາຍເງິນຫຼື້ອ ຈັກເຕີຍມລິ່ງຂອງແລະ
ອາຫາຣ ທັກຄາວແລະຫວານ ເຕີຍມອາຫາຣແລະໝນໍາໄນ້ຕ່າງ ທີ່ຈະໃຊ້ແຕ່ຂອງດີ ທ່ານ
ຈະເປັນກາຮັສຄົງດຶງຮູນາະຫາງຄຣອບຄຣວ ເປັນໜ້າເປັນຄາໃນໜຸ່ງເພື່ອນໜ້ານ

"ວັນໄຫວ້" ເປັນວັນທີມີເຫັນໄຫວ້ ໂຄຍນໍາອາຫາຣຄາວຫວານ ຂນມ
ຜລໄນ້ ເກື່ອງຄົ່ມ ສຸຮາ ນັ້າໜ້າ ຈັກເຕີຍມຕັ້ງແລະຈຸດູບເຖິ່ນເຫັນເຫັນໄຫວ້ຮູນຮູນ ເຫັນເຈົ້າ ຜື້
ວິຫຼຸງຫຼາກຕ່າງ ຖ້າໂຍ້ຫັວໜ້າຄຣອບຄຣວເປັນຜູ້ເຮີມີເຫັນໃນວັນນີ້ທຸກຄົນໃນຄຣອບຄຣວຈະແຕ່ງກາຍດ້ວຍ
ເສື່ອໃໝ່ສ່ວຍງານ ໜ້າຫາແຈ່ນໄສຮົ່ວນເຮີງ ຈະໄໝ່ຍ່າຍານໂກຮອດ ອ້ອຂະເລາກັນເສຍ ແລະນຳ
ຮູນເຫັນເຈົ້າທີ່ໃນນຳມາຈາກສາລເຈົ້າ ແລະກລອນອະພຣກາຈົນ ທີ່ເຫັນດ້ວຍໜົກສີທອງນັນ
ກຣະດາຍແດງ ຕິດໄວ້ທີ່ປະຫຼຸງໜ້ານ້ານ ໃນວັນແຮກຂອງປີໄໝ໌ ຜາວຈົນຈະຈຸດປະກັດທັນຮັບແຕ່ເຫັນ

"ວັນເຫີ່ວ" ເປັນວັນຮູ່ງຂັ້ນຂອງວັນປີໄໝ໌ ຜາວຈົນຈະເຫີ່ວ ທ່ານ
ເຢື່ນມູນາຕີ ແລະແຕ່ງດ້ວຍສ່ວຍງານເຕີມທີ່

ວັນຮູ່ງຂັ້ນເປັນວັນທີສາມຂອງປີໄໝ໌ ຜາວຈົນຈະພັກຜ່ອນອູ້ນ້ານຈຸດປະກັດ
ແລະກຣາບໄຫວ້ທຸກຄົວພ້າດີນ ໃຫ້ຂັ້ນໄລສິ່ງໃນດີອັນມົງຄລອອກໄປ ແລະໃຫ້ວຳນວຍພຣໃຫ້ໄປນີ້ນີ້
ຄວາມສຸຂ ທຳມາຄ້າຂາຍເຈີ່ມຮູ່ງເຮືອງ ລາລາ

ອາຫາຣທີ່ເຫັນໄຫວ້ໃນເທສກາລຕຽບຈືນນີ້ ຜາວຈົນນີ້ມີເຫັນໄຫວ້ດ້ວຍໄກໆ
ເປົ້າ ໜຸ່ມ ຕັ້ມ ທ້ອງ ນຶ່ງ ມີອາຫາຣຜັດຜັກແລະມີຄອກໄນ້ຈົນ ຂນມກົມໜ້າລາເປາ ຂນມເຂັ້າ ຂນມເຫັນ
ຜລໄມທີ່ນີ້ມີນຳມາເຫັນໄຫວ້ໄດ້ແກ່ ລູກທັກ ທັນທຶນ ພລັນ ພຸທ່າຈົນ ສັນ ໄນໄຟ ຕັນສົນ ຄອກຫັນຈາ-
ຫວາ ຄອກຖຸຍ້ຫວາ ຄອກເກີກຍ່ວຍ ລາລາ ທັນນີ້ ເພຣະຄືວ່າຜລໄມເຫັນນີ້ເປັນມົງຄລ ແລະນີ້
ຄວາມໝາຍດີ ເຫັນ

ຜລທັກ ເປັນສັງລັກໜົນແທ່ງຄວາມມີຂັ້ນ ແລະຈັກງົດເປີກາລໄດ້

ผลทับทิม	เป็นสัญลักษณ์แห่งความเจริญของงาน และมีบุตรหลานบริวารมาก และช่วยจัดสิ่งของต่าง ๆ
ผลพลับ	เป็นสัญลักษณ์แห่งความมืออาชีพ สูงสุขด้วย
ผลส้ม	เป็นสัญลักษณ์แห่งโชคดี ทำให้มีโชคดี
กอกเกี๊ยวย	เป็นสัญลักษณ์แห่งความยั่งยืน อยู่久 สมัยในชีวิต
ขนมเช่น	เป็นสัญลักษณ์แห่งความเจริญก้าวหน้ารุ่งเรือง มากขึ้นทุกปี

2.3.3 วัฒนธรรมในการบริโภคอาหารของชาวจีน

ชาวจีนนิยมรับประทานอาหารชนิดกำลังร้อน ๆ และมีรสจัด เวลารับประทานใช้ตะเกียงเป็นหลัก จะใช้ช้อนก็ต่อเมื่อต้องตักอาหารที่เป็นน้ำ การรับประทานอาหารต้องอาหารบนโต๊ะแล้วนั่งเก้าอี้ ล้อมวงทานพร้อมกันทุกคนในครอบครัว โดยวางอาหารหลายอย่างบนโต๊ะ และทุกคนใช้ตะเกียงคีบกันช้ามารับประทานในถ้วยข้าวของคน

ชาวจีนได้รับยกย่องថ่า มีวัฒนธรรมในการประกอบอาหารเป็นเลิศ มีอาหารมากหลายชนิด ห้วยาเนื้อสัตว์ และอาหารเจ มีศิลป์ในการปรุงให้มีรสเลิศ และประดับตกแต่งอย่างสวยงาม พร้อมหั้งอาหารปากและอาหารตา

มีผู้ตั้งข้อสังเกตว่า⁽¹⁾ ทำไมคนจีนมีอยู่หัวไปในทุกมุมของโลก ไม่ว่าที่ใดแม้แต่ในข้าวโลกเทื่อง หน่วยจัคที่สุดก็มีคนจีนอยู่ นักมนุษย์วิทยา และวัฒนธรรมให้ข้อสรุปว่า ที่คนจีนอยู่ที่ไหนก็ได้หัวทุกมุมโลกนั้น เพราะมีวัฒนธรรมสำคัญอยู่ 3 อย่าง คือ ใช้ตะเกียงในการรับประทานอาหาร กินน้ำร้อน และใช้เงียะ ซึ่งหั้ง 3 อย่างนี้ เป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของคนจีน ทำให้ไปไหน อยู่ที่ใดก็สะดวก อยู่ได้อย่างสบาย

1. เบลลง ณ นคร "ความอยู่รอดของชาติทางวัฒนธรรม" อภิปราย ณ กรมประชาสัมพันธ์

2 สิงหาคม 2518.

คนจนเมื่อพับปักษ์กันในสมัยก่อนจะหักท้ายกันว่า "เจี๊ยะช้อ" ก็อกน้ำข้าว
หรือยัง ก็ เพราะเหตุที่เขาถือว่า ปากห้องเป็นเรื่องสำคัญ สติปัญญาอยู่ที่ห้อง ถ้าห้องอ้มก็เกิด
สติปัญญา และกองหัวเดินด้วยห้อง

ชาวจีนอพยพไปตั้งรกรากถิ่นฐานอยู่ในคืนแคนประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก แต่
ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด ในสภาพสังคม และความเจริญทางเทคโนโลยีแค่ไหน ชาวจีนก็ยังคงมั่นใน
วัฒนธรรมถิ่นเดิมไม่เปลี่ยนแปลง (ยกเว้นชาวจีนที่นับถือศาสนาคริสต์และอิสลาม ความเชื่อ
ถิ่นเดิมมีอยู่น้อยมาก)

ซึ่งนับว่าวัฒนธรรมจีนซึ่งมีมาแต่โบราณมากกว่า 3000 พันปี ยัง
คงสืบทอดกิจกรรมอยู่โดยลูกหลานชาวจีนทั่วโลก อย่างไม่ขาดสายจนปัจจุบัน

2.3.4 การปฏิบัติทางวัฒนธรรมของจีน

เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม ค่านิยม คติความเชื่อ อารมณ์เนย์
ประเพณีบางอย่างที่เห็นว่าไม่จำเป็น และพูนเพ้อຍ ไม่เหมาะสมกับสภาพสังคม เมื่อปี ค.ศ.
1926 การเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ เป็นการรวมพลังผู้รักชาติ ต่อต้านการปกครอง
ของพระนางชูสีไทเสา ทำให้ชาวจีนลดความเคราะห์นับถือในสถาบันกษัตริย์ จักรพรรดิ์ลง
อย่างมาก ชาวจีนรุ่นใหม่ได้รับการศึกษามากขึ้น และมีผู้จบการศึกษาจากต่างประเทศมาก
ขึ้น ลัทธิลَاอานานิคและการค้ายา นำวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาสู่ประเทศไทย เกิดแนว
ความคิดความเชื่อแบบใหม่นักมาก คนหนุ่มสาวรุ่นใหม่ไม่ค่อยสนใจประเพณีตามความเชื่อ
และวัฒนธรรมถิ่นเดิมเท่าไหรัก แต่หันไปสนใจวัฒนธรรมตะวันตก และการต่อต้านผู้ปกครอง
ประเทศ

เหตุการณ์ไม่สงบเกิดขึ้นเรื่อยมาจนรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ ในที่สุดพระรัช
คุณมีวนิสัยได้ยกครองประเทศไทย และเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบสังคมนิยม รัฐบาล
มีนโยบายและกำลังให้ประชาชนเชื่อในลัทธิมาร์ก และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้นำคือเมืองเชียง

2.4.1 ความเชื่อของชาวนิ่น

ชาวญี่ปุ่นมีความเชื่อในตำนานเทพนิยายปรัมปรามาก โดยเฉพาะเรื่อง ตำนานเกี่ยวกับเทพผู้ให้กำเนิดภาษาญี่ปุ่น และจักรพรรดิญี่ปุ่น ซึ่งมีเรื่องเล่าให้เชื่อสืบต่อ กันมาว่า⁽¹⁾

เทพเจ้า IZANIGI และเทพอิ达 IZANAMI เป็นผู้ให้กำเนิดภาษาญี่ปุ่น รวมทั้งสิ่งทุกอย่างในว่าเป็นสิ่งมีชีวิต หรือไม่มีชีวิตในภาษาญี่ปุ่น นอกจากนี้ก็มีเทพอิดา พระอาทิตย์ ชื่อ AMATARASU-OMIKAMI ซึ่งจุติลงมาในขณะที่เทพเจ้า IZANAGI กำลังล้างทำความสะอาดอยู่ เทพอิดาแห่งดวงอาทิตย์องค์นี้จุติลงมาดูแลโลก แค่เกิดทะเลาะกับพี่ชาย จึงหนีไปหลังโกลกมนุษย์ไว้ให้มีมนุษย์ ต่อมาเทพเจ้าอื่น ๆ สร้างมนุษย์ จึงไปอ้อนวอน เทพอิดาองค์รีให้กลับมา เทพอิดาองค์นี้จึงส่งหวานชาวยื่อ NINIGI-NO-MIKOTO มาปกคลองโลก โดยจุติที่เกาะคิวชู มีเพชรหนึ่งเม็ด (หรือดวงแก้ว) ตาม ผลกระทบ เป็นของสำคัญประจัติคัตติคัตติมาจากสวรรค์ ที่มารักได้เป็นจักรพรรดิองค์แรกของญี่ปุ่น ตำนานเรื่องนี้เป็นมูลเหตุให้ชาวญี่ปุ่นเชื่อว่าจักรพรรดิญี่ปุ่นสืบทอดเชื้อสายมาจากพระอาทิตย์ เป็นบุตรแห่งล้วนรัตน์ (คล้ายความเชื่อของจีน) และจักรพรรดิญี่ปุ่นก็สืบทอดเชื้อสายเป็นจักรพรรดิ เรื่อยมาโดยตลอด โดยมีไคเมกิการเปลี่ยนราชวงศ์เลยจนถึงปัจจุบัน (จักรพรรดิจีนยังมีการเปลี่ยนราชวงศ์)

1. เพชรี สุมิตร และ สุปรามี ปรัมณุตร, อารยธรรมญี่ปุ่นและเกาหลี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2506, หน้า 4-26.

วัฒนธรรมทางคติธรรมความเชื่อของชาวญี่ปุ่น นับแต่บรรพบุรุษชาวญี่ปุ่น มีความเชื่อเรื่องเทพเจ้า พิสังเทวา วิญญาณห้งลายสิงสถิตย์ในธรรมชาติ ตามที่อธิบายมาขึ้นโดย นิกายต่าง ๆ ซึ่งมีความเชื่อเหล่านี้อย่างเห็นอกเห็นใจ และแสดงออกโดยการบูชา เช่นสรวง และสักการอนวอนขอเทพเจ้า พิสังเทวนั้น ซึ่งเชื่อว่าลิงสติอยู่ในธรรมชาติ เช่น ภูเขา หนองน้ำ แม่น้ำ และต้นศาลาเจ้ามีรูป โทริ (TORI) อันถือว่าเป็นประตูวิญญาณ มีวิญญาณอยู่ใน หนองน้ำ แม่น้ำ ลำธาร วิญญาณวิรบุรุษ บรรพบุรุษคนดีและสัตว์ วิญญาณทาง ๆ เหล่านี้เรียกว่า " Kami " (KAMI) ซึ่งมีอยู่ทั่วไปในญี่ปุ่น

ชาวญี่ปุ่นนับแต่อดีต มีความเชื่อเรื่องโชคดัง การแก้เคล็ด และอำนาจลึกลับมาก เช่นในสมัยโบราณ เวลาเดินทางไกล ๆ นาน ๆ โดยเรือ กลุ่มที่เดินทางจะต้องมีคนผู้หนึ่งเดินทางไปด้วย เรียกว่า "ตัวโชคดัง" คนผู้นี้ต้องปฏิบัติพิเศษ คือ ต้องไม่ให้ผิดคลอดทาง ในฝาสัตว์ แม้แต่แบบแมลงก็ไม่ได้ ใน กินเนื้อสัตว์ ในยุ่งเกี่ยวกับสตรี ไม่เปลี่ยนเสื้อผ้า ปล่อยให้สกปรกมากยิ่งตี ทำตัวเหมือนไก่กุก ๆ เงี่ยบเคร้า หากทำได้ไม่บกพร่อง จะทำให้การเดินทางนั้นราบรื่น ประสบความสำเร็จในกิจการที่จะไปทำ และกลับมาโดยปลอดภัย แต่ถ้าคนผู้นี้บกพร่อง ทำให้การเดินทางประสบภัยพิบิต มีเหตุร้าย แรงเกิดขึ้น คุณที่เดินทางจะมีบุคคลผู้เป็น "ตัวโชคดัง" นี้เสีย

ลักษณะ "บูชีโโค" (1) มีแพร์ทลัยในสมัยโซกุน โยริโตโน ลักษณะ "บูชีโโค" เกิดขึ้น เพื่อสนับสนุนการปกครองระบบทหาร มุ่งเน้นให้ ชามูไร ทหารนักรบ มีความอุดหนะ มีวินัย มีอุคุมาภรณ์อันมั่นคงคือประเทศชาติ

"บูชีโโค" หรือวิถีทางแห่งนักรบชามูไร หรือวิถีทางแห่งนักรบอาชาในยุคของญี่ปุ่น นักรบญี่ปุ่นจะยอมตายอย่างมีเกียรติคือว่าอยู่อย่างไร้เกียรติ การฆ่าตัวตายแบบมีเกียรติของลักษณะ "บูชีโโค" คือการทำพิธีกรรมฆ่าตัวตายเรียกว่า "ชาราคิริ" ของนักรบชามูไร เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป โดยเฉพาะในสมัยหลังสังคมโลกครั้งที่ 2 ประเทศญี่ปุ่น แพสังคม ทหารญี่ปุ่น และชาวยิปุ่นฆ่าตัวตายแบบ "ชาราคิริ" กันนับพันหนึ่งคน จนเป็นเรื่องที่ทั่วโลกเลื่องลือหันนัก เพราะความเชื่อในลักษณะ "บูชีโโค" นอกจากเหตุการณ์ดังกล่าว ก็มีเหตุการณ์ของนักบินญี่ปุ่นในระหว่างสังคมโลกครั้งที่สอง ยอมสละชีวิตตัวเองขึ้นเครื่องบิน พุ่งเข้าชนเรือรบฝ่ายสัมพันธมิตรให้ระเบิดไปพร้อม ๆ กัน ก็มาจากความเชื่อของลักษณะ "บูชีโโค" ว่าการตายเพื่อประเทศชาติจะไปสู่สวรรค์ และเป็นการตายที่มีเกียรติสมศักดิ์ศรีนักรบ นักบิน กลุ่มนี้เรียกว่า "กากิ gaiki"

2.4.2 อิทธิพลของวัฒนธรรมอื่นที่มีต่อวัฒนธรรมญี่ปุ่น

วัฒนธรรมญี่ปุ่นได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมของชาติอื่น ๆ มากมายหลายชาติ เช่น จีน เกาหลี อินเดีย ชวาลันดา โปรตุเกส ฯลฯ
วัฒนธรรมจีนแพร่ขยายมาในศตวรรษที่ 1 ของจีน บรรพบุรุษของชาวญี่ปุ่น รับวัฒนธรรมทางภาษาจากจีน โดยรับเอาตัวหนังสือภาษาของจีน และคัดแปลงให้เข้ากับลักษณะภาษาดั้งเดิมของญี่ปุ่น จนกลายเป็นภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในปัจจุบัน นอกจากภาษาแล้วญี่ปุ่นยังรับเอาศิลปวัฒนธรรม วรรณกรรม การปกครองแบบอย่างของจีน มาผสมผสานกับของดั้งเดิม กล้ายเป็นวัฒนธรรมศิลปแบบญี่ปุ่น เช่น การสร้างศิลปสถาน วัด การสร้าง

1. ญี่ปุ่นปัจจุบัน, เอกสารเผยแพร่, กระทรวงการต่างประเทศ ประเทศไทย, 2526,
หน้า 6-14.

พระราชวังของจักรพรรดิ เลียนแบบพระราชวังของยองเต็สมัยราชวงศ์ถัง เครื่องถ้วยชามฯลฯ เป็นต้น

วัฒนธรรมจีนนำการใช้ตะเกียงมาเผยแพร่ทั่วไปในญี่ปุ่น

นอกจากนี้ ความเชื่อเรื่องการนับถือบรรพบุรุษ และเช่นไหว้บรรพบุรุษ และวิรบุรุษของจีนก็เข้ามายังอิทธิพลในวัฒนธรรมญี่ปุ่นทำให้ต่อมาชาวญี่ปุ่นมีธรรมเนียมเช่นไหว้บรรพบุรุษญี่ปุ่น รับการเผยแพร่ทุบทศานามหมายงานจากจีนและเมื่อพุทธศานามหมายงานเข้ามา และเจริญรุ่งเรืองก็เกิดพุทธศานามิกาย เช่นขึ้น

วัฒนธรรมเกาหลีเผยแพร่เข้ามายังประเทศไทยในเวลาไม่เสียกับจีน ญี่ปุ่น รับวัฒนธรรมการทำพิธีจากเกาหลี เช่นการทำหลุมฝังศพ ซึ่งมีมากันในหมู่คนชนชั้นสูง ฐานะร่ำรวยของญี่ปุ่น เพราะการทำหลุมฝังศพแบบญี่ปุ่นเปลี่ยนค่าใช้จ่ายสูง

วัฒนธรรมอินเดีย เข้ามายังอิทธิพลต่อวัฒนธรรมญี่ปุ่นโดยทางอ้อม โดยผ่านทางพุทธศาสนาหมายที่จีนและเกาหลีเผยแพร่มาสู่ชาวญี่ปุ่น

แม้ชาวญี่ปุ่นจะยอมรับนับถือพุทธศาสนาหมาย นิกายเซ็น แล้วก็ตาม แต่ชาวญี่ปุ่นก็ยังไม่ละทิ้งความเชื่อในศาสนาชินโต บูชาเทพเจ้าและธรรมชาติอยู่เสมอ ควบคู่ไปด้วย และประกอบพิธีกรรมทางศาสนาชินโต แต่ก็สร้างวัดและพระพุทธรูปไว้กราบไหว้บูชาด้วย

พุทธศาสนาเริ่มเจริญรุ่งเรืองขึ้นในญี่ปุ่น ในราชศตวรรษที่ 7-8 โดยได้รับการสนับสนุนจากราชวงศ์ชุนนาง และชนชั้นสูง ทำให้เผยแพร่ขยายไปทั่วประเทศ

และด้วยเหตุที่พุทธศาสนาทำเพียงประโยชน์แก่สังคมพระสงฆ์พุทธ ให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมสังคมในด้านต่าง ๆ ทำให้ชาวญี่ปุ่นยอมรับนับถือหัวใจ นอกจากนี้ พุทธศาสนาเป็นลักษณะไม่บังคับและยืดหยุ่นตัวให้เข้ากับลักษณะความเชื่อถือเดิมของชาวญี่ปุ่น พระในพุทธศาสนาถูกนำไปร่วมพิธีทางลัทธิชินโต จนต่อมาชาวญี่ปุ่นจำนวนมากนับถือว่าพระโพธิสัตว์เป็นเทพเจ้าองค์หนึ่งของศาสนาชินโต

2.4.3 ศิลปวัฒนธรรมญี่ปุ่น

(1) วัฒนธรรมด้านศิลปะแขนงต่าง ๆ ของชาวญี่ปุ่น เช่น การก่อสร้างศิลปสถาน ศิลปวัตถุ การมั้น การและสลัก การก่อสร้างต่าง ๆ ล้วนได้รับอิทธิพลจากพุทธศาสนา เป็นแรงบันดาลใจ เพราะเดิมนั้นลัทธินโถไม่นิยมสิ่งก่อสร้างที่สลักเสลา ส่วนงานพิศควรนัก มีลักษณะเรียบง่าย เป็นธรรมชาติ แต่เมื่อพุทธศาสนาเข้ามาเจริญในญี่ปุ่น ชาวญี่ปุ่นนิยมสร้างวัด และพระพุทธฐาน พระโพธิสัตว์ ด้วยความประณีต และใหญ่โต มหพอการ และสร้างด้วยวัสดุล้ำค่า ตามแบบอย่างของวัฒนธรรมจีนและอินเดีย ซึ่งชาวญี่ปุ่นได้รับยกย่องแก่สลักไม้เก่งชาชิกหนึ่งของโลก

ศิลปกรรมที่คือเด่นอีกอย่างหนึ่งของชาวญี่ปุ่นคือการทำดาม หรือที่รู้จักกันทั่วไปเรียกว่า "ชานูไร" งานญี่ปุ่นมีข้อเสียมากเรื่องความคงทน แข็งแรง และคงทนนิ่งมาก พื้นเพียงครั้งเดียวขาดคลอด ไม่ว่าจะเป็นล้ำไม้ไผ่ขาดคลอดล้ำ หรือร่างคนกีขาดคลอดตั้งแต่บ่าจนถึงขา鄱ก ชาวญี่ปุ่นจะทุ่มเทฝึกในการทำดามสันและ ดานชานูไรอย่างจริงจังประณีตมาก ถูกภาพสูง

ศิลปในการก่อสร้างบ้านเรือนของญี่ปุ่นทรงข้ามกับดานชานูไรคือ ใช้วัสดุเบา ๆ เช่น กระดาษเยื่อไม้ทำเป็นผ้าผนัง และประตูเลื่อนได้

(2) วัฒนธรรมทางวรรณกรรมของญี่ปุ่น เจริญรุ่งเรืองมากในสมัยโบราณ (NARA) มีผู้ผลิตผลงานทางวรรณกรรมในสมัยนี้มาก วรรณกรรมญี่ปุ่นส่วนมากเป็นลักษณะโคลงกลอน พรรณนาเกี่ยวกับธรรมชาติ แต่งเพียงงบนั้น ๆ เพื่อกระตุนความรู้สึกของคนให้เกิดความคิดผันเกี่ยวกับลิ่งนั้น ๆ ด้วยตนเอง โคลงกลอนแต่ละบทเป็นเพียงผลงานของจิตใจที่ได้รับความรู้สึกพิเศษ ในสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ เพียงชั่วขณะหนึ่งเท่านั้น

(3) วัฒนธรรมทางคนดีและการแสดง การรำและการละครบ ของชาวญี่ปุ่น ส่วนใหญ่เป็นการรำหรือการแสดงเพื่อความบุ้นชาเทเพี้ยนในลัทธินโถ และเทพแห่งการเพาบลูก เช่น การแสดงละครบวนหน้าหาก "โน" ชาวญี่ปุ่นจะทำพิธีจัดการแสดงละครบ

"โน" (NOH) อย่างยิ่งใหญ่ มีการเตรียมการมาก มีหน้ากากมาก ชาวญี่ปุ่นได้รับยกย่องว่าทำหน้ากากได้สวยงามและกลมกลืน น่ากลัว และแห่งไว้ด้วยความรู้สึก

นอกจากแสดงในพิธีญี่ปุ่นแล้ว การแสดงละครโนจะจัดแสดงให้แขกบ้านแขกเมือง และชนชั้นสูงเท่านั้นที่จะมีโอกาสได้ชมการแสดงละครโนนี้ คนทั่วไปมีโอกาสชมได้ยาก

ละคร "คานุกิ" (KABUKI) เป็นละครที่เน้นแพรว่าหลายทัวร์ในประเทศญี่ปุ่น และมีการแสดงในระดับชาติ และเผยแพร่ไปยังประเทศต่าง ๆ เป็นการแสดงที่แสดงให้คนทัวร์ไปชม ลูกคานุกินีรากฐานมาจากละครโน แต่ถูกแปลงให้เหมาะสม สำหรับแสดงให้คนทัวร์ไปชม

(4) ศิลปะการแสดงของชาวญี่ปุ่น มีลักษณะและเครื่องดนตรีเฉพาะประจำตัวตามช้านาน เครื่องดนตรีที่ใช้ในการแสดงค้าง ๆ เป็นเครื่องดนตรีพื้นเมือง 3 ชิ้น คือ "ชามิเซน" (SAMISEN) เป็นเครื่องดนตรี 3 สายใช้คีด "ชาคุฮาจิ" (SHAKUHACHI) เครื่องดนตรีคล้ายชุดหัวจากข้อไหหลาย ๆ ข้อ และ "โคโต" (KOTO) เครื่องดนตรีเชียง ๆ ยาว ๆ พิรุณสายใหม่ 13 สาย (คล้ายจะเข็ง)

วัฒนธรรมของชาวญี่ปุ่นแห่งไว้ด้วยอุบัติสัยรักศิลปะและธรรมชาติของชาวญี่ปุ่น และสหตันถึงการดำรงชีวิตประจำวันในหลายด้าน ทั้งทางสถาปัตยกรรม งานช่างฝีมือ ความนิยมชมชื่นในการจัดดอกไม้ การจัดสวนญี่ปุ่น และพิธีน้ำชา

(5) วัฒนธรรมพิธีน้ำชาของชาวญี่ปุ่น เป็นวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียง รู้จักแพร่หลายไปทั่วโลก เพราะเป็นการชงน้ำชาที่ไม่เหมือนชาติใด ต้องมีพิธีและขั้นตอนในการเตรียมและชงมาก ทั้งผู้ชงน้ำชาและผู้กินน้ำชา

พิธีการชงน้ำชาของญี่ปุ่น จะไม่ทำพร้าเพรื่อ แต่จะทำในวาระสำคัญ หรือในเทศกาลค้าง ๆ เช่น เทศกาลออก尸บาน ครอบครัวบานฯ หรือจัดทำต้อนรับแขกผู้มีเกียรติ หรืองานวาระสำคัญ ๆ

(6) ศิลปในการวาดภาพ ชาวญี่ปุ่นนิยมวาดภาพแบบธรรมชาติ แฟงไว้ด้วยความรู้สึก จินตนาการ คล้ายการแต่งบทกวี

(7) ศิลปการจัดดอกไม้ ชาวญี่ปุ่นมีเชื่อเดียงมากในเรื่องการจัดดอกไม้ หลังญี่ปุ่นนั้นจะได้รับการอบรมเรื่องการจัดดอกไม้โดยเลียนแบบธรรมชาติ และจัดให้ดอกไม้มีความสูงต่ำต่างกัน 3 ระดับ ซึ่งแฟงไว้ด้วยคติความเชื่อเรื่อง สวรรค์ มนษย์ และนรก

(8) ศิลปการจัดสวนญี่ปุ่น ได้รับยกย่องไปทั่วโลก และมีการนิยมจัดสวนญี่ปุ่นไว้ในบริเวณบ้าน การจัดสวนญี่ปุ่นแฟงไว้ซึ่งความรัก และชื่นชมในธรรมชาติอย่างลึกซึ้ง โดยมีการจำลองธรรมชาติที่สวยงามมาเป็นสวนเล็ก ๆ สกปรก เย็นสงบ ตามศิลปแห่งการจัดแบบญี่ปุ่น ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะ แต่เป็นที่นิยมกันทั่วไปในโลก

(9) วัฒนธรรมในการบริโภค ชาวญี่ปุ่นโบราณมีวัฒนธรรมในการคำรงชีวิต เมนเรียนง่าย คนญี่ปุ่นนิยมกินผักดิบ ปลาดิบ กินข้าวปั้นก้อน ๆ เดินเห้าเบล่า ใช้จานไม้ และไม้ไผ่ บริโภคอาหารด้วยมือ

ชาวญี่ปุ่นในปัจจุบันได้รับวัฒนธรรมทางวัฒนจากตะวันตกมาก (เนื่องจากแพสสครัมโลกรัฐที่ 2 ต้องอยู่ในอานติการคุ้มของอเมริกาเป็นเวลานาน) ชาวญี่ปุ่นรุ่นใหม่ได้แก่ 太子และเยาวชน นิยมกินอาหารเมืองฟรั่ง ใช้ช้อนช้อน มีค และนิยมกินข้าวมันเส็ก ซอฟตอก หมูยำ สลัดต่าง ๆ ขุ่นต่าง ๆ เมนฟรั่ง แต่ชาวญี่ปุ่นยังคงคนและสัมภาระยังคงกินอาหารแบบญี่ปุ่น ได้แก่ ข้าว และช้อนกินเนื้อดิน ปลาดิบ จิ้นไข่ดิน แกล้ม กับเหล้าสาเก สุกี้ยากี้ และอาหารจานโปรดของชาวญี่ปุ่นคือ ข้าวราดปลาไหลย่างหรืออบเชือว ชาวญี่ปุ่นเป็นชาติที่นิยมกินปลาไหลมาก เพราะเชื่อว่าปลาไหลกินแล้วทำให้ร่างกายแข็งแรงมีประโยชน์มาก

นอกจากปลาไหลแล้ว ชาวญี่ปุ่นนิยมกินปลาชีบวิม เป็นปลาชนิดหนึ่ง คล้ายปลากระพงแต่งมาก ความที่นิยมกินปลาเนื้ามากจนมีคำพังเพย เปรียบเทียบเกี่ยวกับปลาด้วยปาก ชาวญี่ปุ่นทั่วไปว่า "ถึงเน่าก็เน่าอย่างปลากระพง" คือ ถึงออกโขกอย่างเสือ และ

"ใช้กุ้งคงปลากะพง" คือยอมเสียกำเพื่อเอาอกอบ บลานี้มีสีสดใส มีรสเป็นเลิศ ชาวญี่ปุ่น จึงยกให้เป็นราชานแห่งปลา และมีความเชื่อว่าเป็นปลาที่คล้าค่าหาดไม่ได้ในงานมงคลต่างๆ จะรับประทานสด ๆ แบบชาชิน หรือ ต้มทานก็ได้ เป็นปลาที่นิยมกันมากที่สุดตั้งแต่สมัยโบราณ

การรับประทานอาหารของชาวญี่ปุ่น จะรับประทานโดยแบ่งเป็นชุดๆ ไม่รับประทานกับข้าวร่วมกันแบบคนจีน หรือคนไทย นับเป็นวัฒนธรรมเฉพาะของชาวญี่ปุ่น ที่ไม่เหมือนชาติอื่นในเอเชีย

(10) ชาวญี่ปุ่นนิยมพักผ่อนหย่อนใจหลังจากทำงานอย่างจรงจังตลอดไป การพักผ่อนที่ชาวญี่ปุ่นนิยมนิยมกลยุทธ์เป็นวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต คือการอาบน้ำในบ่อน้ำร้อน อาบน้ำแร่จากบ่อน้ำร้อน และการหมักตัวในบ่อotherapy ร้อน การพักผ่อนดังกล่าวเป็นความไฟแรง ของชาวญี่ปุ่นทั่วไปว่า ในชีวิตต้องพยายามไปอาบน้ำแร่ แขวนบ่อน้ำร้อนให้ได้อย่างน้อย 1-2 ปี คือครึ่ง

ชาวญี่ปุ่นมีความเชื่อว่า การอาบน้ำแร่ แขวนบ่อน้ำร้อน บ่อotherapy ร้อน หรือโคลนร้อน (บางแห่งใช้เม็ดกาแฟใส่ในบ่อotherapy ร้อนด้วย) จะทำให้ร่างกายสดชื่นกระปรี้กระเปร่า และช่วยรักษาระบบภูมิคุ้มกันให้เจ็บ โรคปวดเมื่อย หลังและซื้อ กระดูกโรคผิวหนังได้มาก และเป็นความโชคดีของชาวญี่ปุ่นที่ญี่ปุ่นให้ยังคงรุ่นอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้มีบ่อน้ำแร่ บ่อน้ำร้อน น้ำพุร้อน จำนวนมากถึง 2053 แห่งทั่วประเทศ และมีโรงเรียนที่มีบริการอาบน้ำในบ่อน้ำแร่ร้อน ถึง 15112 แห่ง นับว่าการพักผ่อนดังกล่าวเป็นที่นิยมแพร่หลายของชาวญี่ปุ่นอย่างสูงมาก

นอกจากนี้ชาวญี่ปุ่น ชื่งบัวจุนทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม มักนิยมหยุดพักร้อนแล้วเดินทางห้องเที่ยวไปในต่างจังหวัดตามเกาะต่าง ๆ ที่มีลักษณะ รักษาสภาพของธรรมชาติมากที่สุด นอกจากนี้ยังนิยมเดินห้องเที่ยวมาก

2.4.4 สัญลักษณ์ของวัฒนธรรมญี่ปุ่น

สัญลักษณ์ของชาวญี่ปุ่นอันเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่ชาวโลกเห็นก็คงรู้จะ เช้าใจได้ว่าเป็นของชาวญี่ปุ่น ได้แก่

(1) ดวงอาทิตย์ ซึ่งชาวญี่ปุ่นนับถือดวงอาทิตย์ ว่าเป็นเทพเจ้า และพระจักรพระคธของญี่ปุ่นก็เป็นโอรสแห่งดวงอาทิตย์ ชาวญี่ปุ่นเชื่อมั่นว่าดวงอาทิตย์ชนิดนี้ประเทศญี่ปุ่น ก่อนชาวญี่ปุ่นจะเห็นดวงอาทิตย์ก่อนชาวโลก จะได้รับสมญาว่า "ดินแดนแห่งอาทิตย์อุทัย"

(2) ศาสนารินโน เป็นศาสนาประจำชาติของชาวญี่ปุ่นมาแต่โบราณ เม่นฉู่บันชาวญี่ปุ่นจะนับถือศาสนารหณิกาย เช่น แคเกียวคงนับถือพราษนารินโนควบคู่ไปด้วย

(3) ภูเขาไฟญี่ปุ่นนับถือมากตามความเชื่อของศาสนาชินโต เป็นภูเขาไฟที่ชาวญี่ปุ่นนับถือมากตามความเชื่อของศาสนาชินโต

(4) ชามูไร เป็นนักรบ มีความชามูไรเป็นอาชญากรรม และยึดมั่นอุดมคติแบบญี่ปุ่น

(5) กิโนโน เป็นเครื่องแต่งกายประจำชาติของชาวญี่ปุ่นมาแต่โบราณ เป็นเครื่องแต่งกายเสื้อชุดขาวที่ชาวโลกรู้จักกันดี และนิยมนำแบบไปดัดแปลงตัดเสื้อส่วนใส่